PREPORUČEN ODLUKOM MINISTARSTVA PROSVJETE OD 17. SEPTEMBRA 1931. BROJ 41216/P ZA UPOTREBU SVIM ŠKOLSKIM KNJIŽNICAMA, TE MINISTARSTVA TRGOVINE I INDUSTRIJE OD 7. JUNA 1930. BROJ 10418/N ZA UPOTREBU U ŽENSKIM ZANATSKIM ŠKOLAMA

GOD. III. BR. 8. AUGUST 1932.

POŠTARINA PLAĆENA U GOTOVOM

MJESEČNIK ZA RUČNI RAD

Tri lijepa jastuka vezena po motivima iz Južne Srbije

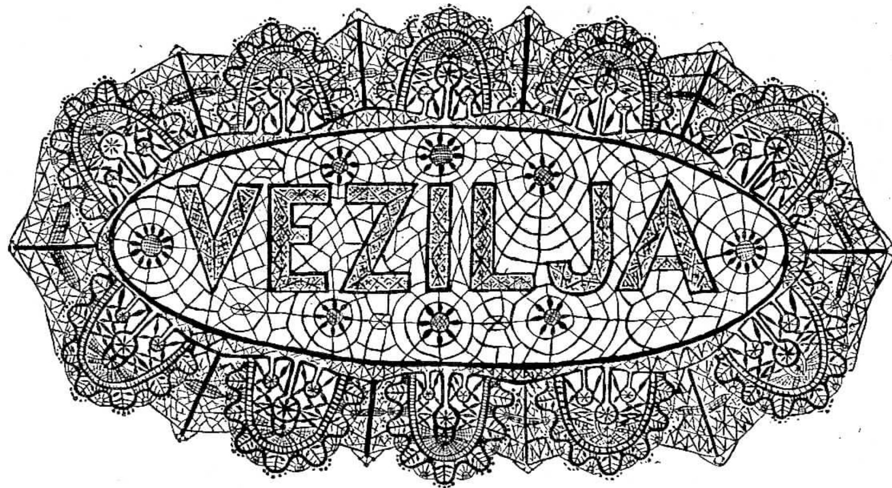
ODGOVORNI UREDNIK: DRAGA KOVAČEVIĆ-DUGAČKI

DINARA 12.—

23177

»VEZILJA«. Uprava i uredništvo od 5. septembra 1932. nalazi se:
Zagreb, Tuškanac–Gvozd 7. — Telefon 79-17.

Zagrepčani mogu nacrte ili list naručivati i telefonski broj 79-17.
Dostava po želji u kuću.

MJESEČNIK ZA RUČNI RAD

GRAČANI

Jedno od vrlo omiljelih izletišta u neposrednoj blizini Zagreba jest selo Gračani. Ono je samo 4 km udaljeno od samoga Zagreba, a leži ispod Zagrebačke Gore, koja ga zimi zaklanja od hladnih sjevernih vjetrova, a ljeti mu gorskim povjetarcem blaži nesnosnu vrućinu. Izmedju Zagreba i Gračana uspostavljen je autobusni promet, a ima nade da će se i tramvajska pruga produžiti u tome smjeru.

U najnovije doba radi se i o tome da selo dobije vodovod i električnu rasvjetu te da bude pripojeno gradu Zagrebu. Samo selo imade 910 duša, a sa selima Doljem, Zvečajem i Bliznecom, koja se nalaze u njegovoj neposrednoj blizini, broji 1628 žitelja.

Gračani se spominju već u XIII. vijeku. Pisalo se tada »Grachan«. To ime dobilo je selo po Gradcu, kako se je nekada zvao Zagreb t. j. njegovo središte Grič ili Gradec, i to zato jer su žitelji Gradca, dakle Gradčani, imali tu svoje livade, polja, vinograde i mlinove. Često su se tu odigravali i krvavi okršaji koje bi upriličili neprijatelji Griča harajući i pustošeći njihove posjede izvan grada.

U selu imade i jedna lijepa kapela sv. Mihajla koju je sagradio godine 1610. biskup jegarski grof Ivan Erdödy. U kapelici se čuva prekrasna srebrna kadionica i posudica za tamjan, koje je predmete darovao gore navedeni biskup te imadu i natpis u tom smislu.

Gračani imadu lijepu narodnu nošnju, sasvim sličnu nošnji nekojih drugih sela u zagrebačkoj okolici. Njihove košulje ili rubače ukrašene su vezom pokrstice i to uvijek u crvenoj boji. U staro doba, kad su još postojale zadruge, mnogo su se žene bavile vezenjem (oni kažu našvavanjem). Iz te stare dobe potječu još i prekrasni rupci za glavu što ih nažalost već rijetko nalazimo u starih Gračanki. Sada kada nema više zadruga, žene moraju raditi u kućanstvu, a vezivom se bavi tek mladež, dakle djevojke.

Ukras njihove nošnje sastoji se u vezu na gornjem dijelu košulje oko vrata, napred na prsima, koji se dio u muškarca naziva »nadra« (dolazi od njedra), a u žena »nadrnica« (dolazi takodjer od iste riječi). Osim toga imadu žene i muškarci »partice« oko rukava dolje, a žene imadu još i »kiklišće«. To je vezena pruja koja ide skroz oko rubače, otprilike u visini ispod pazuha. Osim toga imaju i pas vezen.

Gračani se osim poljoprivredom bave još i drugim poslovima, najviše onima, na koje ih je uputila blizina grada Zagreba. Tako muškarci imadu već od davnine pravo da budu zagrebački slaninari, koje pravo oni iskorišćuju i na njega se ponose. No imade i zidara, pa i drugih obrtnika.

I žene upućene blizinom grada uvidjele su da treba da se i drugim poslom bave osim gospodarstva i one su se dale na gajenje povrća, voća i vinove loze. Dodjemo li u zagrebačku tržnicu, naići ćemo medju povrtlarima na svu silu naših Gračanki koje se ističu svojom lijepom nošnjom i time baš i privlače kupce. Kako ih je lijepo vidjeti u toj njihovoj slikovitoj nošnji sa punim košarama biranog voća, groždja i povrća.

U Gračanima (Dolju, Zvečaju i Bliznecu) sva su zemljišta uslijed prenapučenosti rasparčana, no na sreću sva su skoro pretvorena u prekrasne vrtove, koji se vrlo lijepo obradjuju i lijepo su uredjeni. Da je tome tako, mnogo doprinaša zgodan i zaštićen položaj sela. Od

sjevera ga zaštićuje Zagrebačka Gora, a podno nje teku dva potoka: Gračanac i Bliznec, koji natapaju zemljište čineći ga još plodnijim.

Po tima vrtovima rade naše marljive seljakinje, koje se nazivaju »kumice«, od zore do mraka. Priučavaju ih tome radu dok su još male djevojčice.

One su u obradjivanju vrtova vrlo vješte. Znadu one jedan komadić zemlje u godini i po više puta korisno upotrijebiti. Tako na pr. čim poberu grašak i salatu, već taj isti komadić obrade i presade u njega porluk ili jesenski grah (bažulj), ili kupus, korabicu ili ciklu (crvenu repu, blitvu, ronu). Čim izvadi krumpir, već sije tamo matovilec, koga u zimsko doba znadu ispod snijega pobirati, samo da ga mogu unovčiti u tržnici za dobre pare.

Gračanke se ponose na svoje vrtlarsko zanimanje, pa ne vole da ih Zagrepčani zamjenjuju sa stanovnicima ostalih sela u okolini Zagreba, koji se opet bave drugim nuzgrednim poslovima.

Ovi su podaci sabrani u samom mjestu, bilo od samih seljakinja te po kazivanju g. Stanka Horvatina, ravnatelja mjesne osnovne škole.

Tri lijepa jastuka vezena po motivima iz južne Srbije

Opis slike na naslovnoj strani.

Donosimo na naslovnoj strani ovoga broja tri jastuka ukrašena osobito obljubljenim motivima iz Južne Srbije. Oni se mogu izraditi na tkanini po volji. Može to biti svila, platno, buret ili što drugo. Prema tkanini na kojoj se radi uzima se i materijal za vezivo i to ili svila ili mouline. Motivi su snimljeni sa košulja južnosrpskih. Originalni je taj vez doduše vez brojem, ali se može raditi i po precrtu. Tako su priredjeni nacrti za ove jastuke. Na originalu svi su obrisi omedjeni pisancem u tamnosmedjoj ili crnoj boji, a plohe su ispunjene loževinom. Kad se radi po precrtu mogu se obrisi motiva izraditi lozanjem, a i motivi se iznutra mogu ispuniti redovima lozanja. Prvi je jastuk četverouglast. Veličina mu je 50—50 cm. Motiv je iz okolice Skoplja. Glavni mu dio t. j. sredinu, ispunjava motiv poznat pod imenom Dušanov pečat. Sličan motiv donijeli smo već u Vezilji br. 12 od god. 1930. i u broju 12. od god. 1931. U potonjem je broju i na prilogu isti motiv priredjen za pregled. Medjutim tko želi može dobiti nacrt probodeni za Din 15.—. Nacrtu priležі i oznaka boja. Oko jastuka može se metnuti debeli gajtan, ali se može i samo jednostavno sašiti. Radjeno je zagasitim bojama, crvenom, zelenom, modrom, žutom i crnom ili tamnosmedjom. Drugi jastuk može takodjer biti četverouglast, ali može biti i pačetvorinast, jer mu sredinu ispunjava motiv u formi pruje. Taj je motiv sa košulje iz okolice Bitolja, a zove se »ikonova šara«. Vezen je u dvije višnjikove, crvene boje, te u modroj i zelenoj boji. Obrisi vezeni su tamno smedjom ili crnom bojom. Donosimo dio motiva na prilogu sa oznakom boja. Po želji može se dobiti i probodeni nacrt sa oznakom boja. Duljina pruje na nacrtu jest 30 cm. Rub jastuka može biti sasvim po potrebi.

Treći je jastuk valjkastoga oblika. On se obično pravi tako dug da ispunjava širinu počivaljke. Prema tome valja onda i obujam njegov udesiti. Motivi veziva snimljeni su sa istoga veziva kao i za prvi jastuk. Mogu se prema tome raditi prema gore spomenutom predlošku na prilogu ili se može dobiti nacrt za Din 15.—.

Sva su ova 3 jastuka vanredno lijepa i mogu služiti kao ukras svakoj i najljepše uredjenoj prostoriji. Uvijek treba materijal prema tome birati, a prema materijalu i boje svile ili moulinea kojim se veze. Izradba nije teška nego lijepa i lagana.

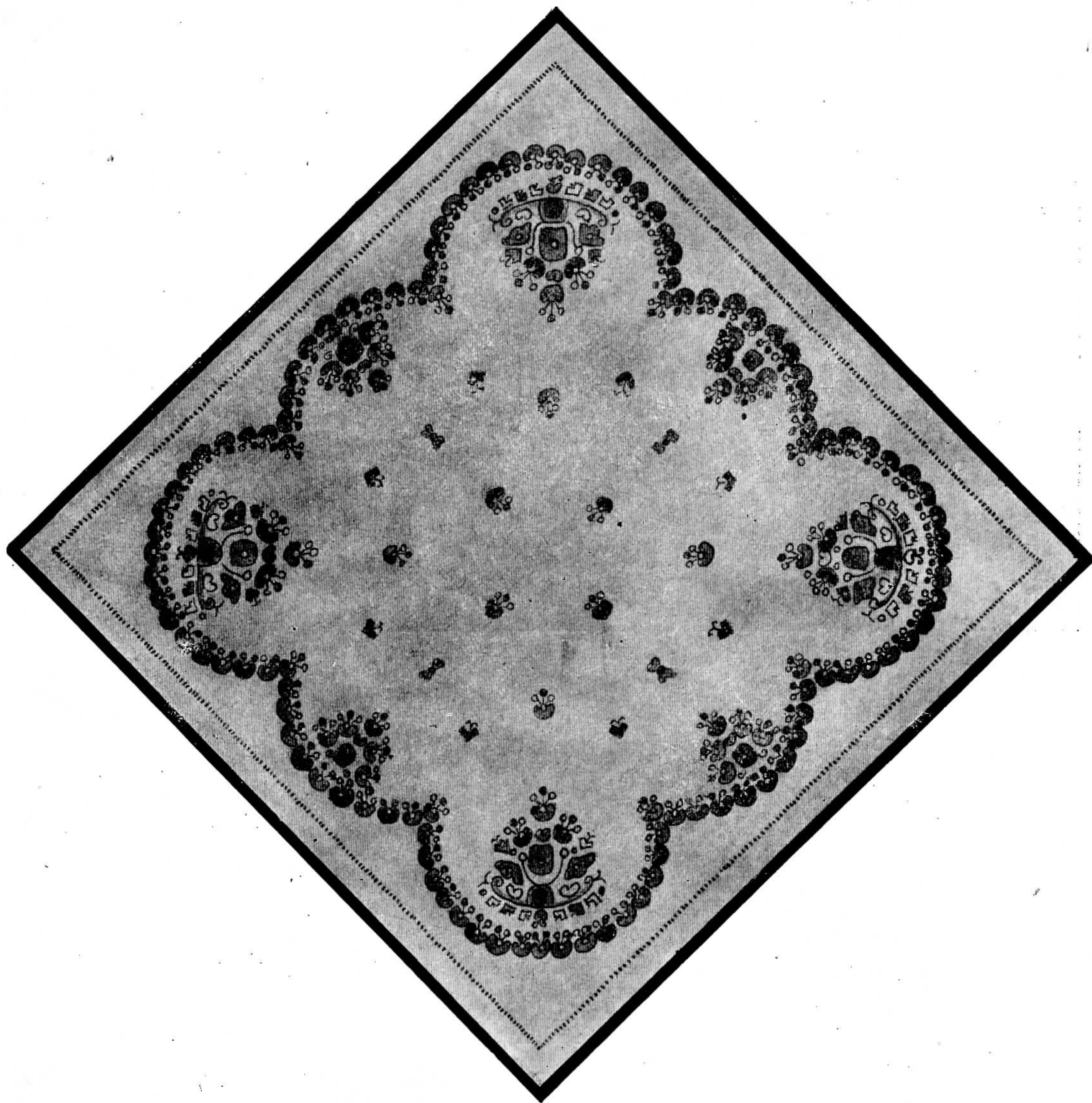
NOVE KNJIGE I ČASOPISI

„Jubilarna spomenica"

je naslov velikom djelu, u kojemu se opisuje 10-godišnji rad naših gradjanskih škola i njihovih nastavnika(ca), udruženih u Udruženju gradjanskih škola kraljevine Jugoslavije. Knjiga opsiže preko 350 stranica velike osmine sa 150 slika iz školskoga i prosvjetnoga života. Tu je opisan rad svih (213) gradjanskih škola sa brojnim člancima i raspravama naših pedagoško-književnih kapaciteta te prikazom (biografskim) onih nastavnika gradjanskih škola, koje djeluju izvan škole na polju kulturnom, prosvjetnom i nacionalnom. Ovo u pravom smislu reprezentativno i momentalno djelo uredio je u svakom pogledu odlično: Mita Gjorgjević u Novom Sadu, jedan od najjačih intelektualaca nastavnika gradjanskih škola, koji slovi isto tako i kao vrstan pedagog i pedagoško-stručni pisac.

Knjiga se prodaje, elegantno opremljena za nastavnike 35.— dinara, a za ostale 45.— dinara, pa se sama sobom toplo preporuča. Sve narudžbe valja šiljati na Timu Dimitrijevića, suradnika i blagajnika »Jubilarne Spomenice« u Novom Sadu (Njegoševa ulica). Budući da naše gradjanske škole uzgajaju iz života za život i uživaju lijep glas kao sredjene prosvjetne ustanove, toplo preporučam najširoj javnosti rečenu »Jubilarnu Spomenicu«.

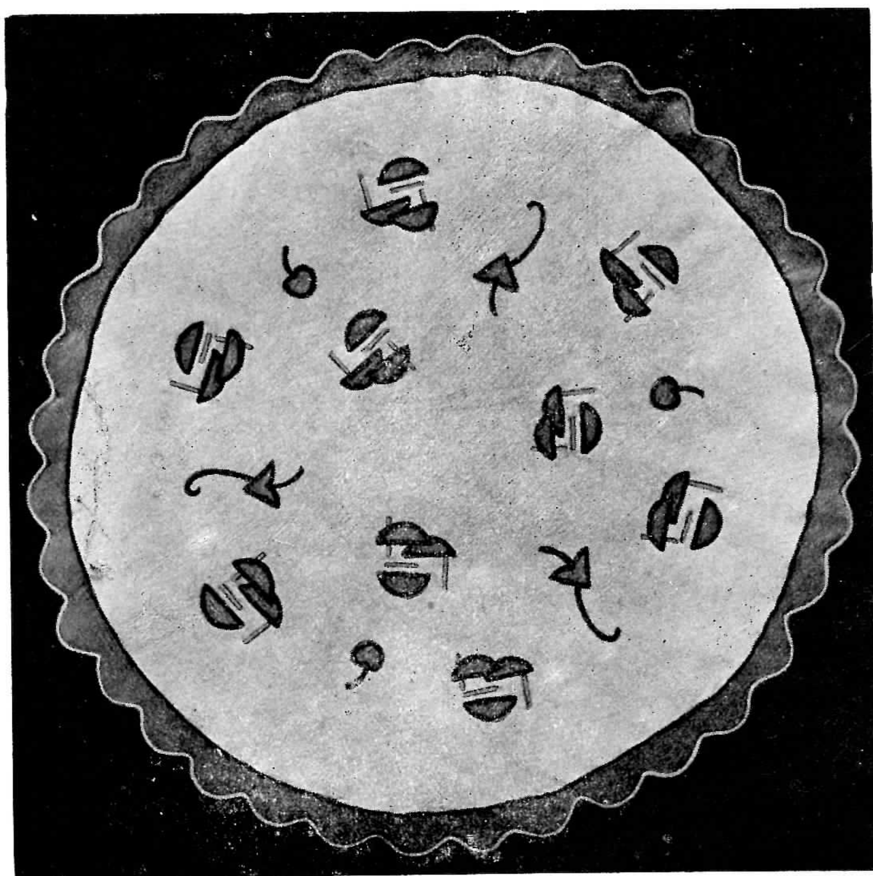
Krasan postolnjak ukrašen vezivom po narodnim motivima sa posavske peče iz okolice Siska, selo Gušće

Postolnjak ukrašen pečkim vezom. Nacrt je složen po jednoj peči iz sela Gušće kraj Siska. Veličina mu je 80—80 cm. Probodeni nacrt sa oznakom boja stoji Din 25.—.

Ovaj postolnjak vanredno je lijep. Nacrt mu je lijepo složen i osobito nježan. Vrlo bi lijepo pristajao i u jednu sobicu u kojoj obitava mlada djevojka ili u sobi za primanje. Prema tome bi se morao odabrati i materijal. Original je radjen na svili neizrazito svjetlo-zelenkaste boje. Vezeno je svilom u tamno-ružičastoj, žućkastoj, svjetlo modroj, zelenoj i crnoj boji. Veličina mu je 80 cm u kvadratu, ali se može po želji dobiti i u drugoj veličini. Cijena je probodenom nacrtu u gore spomenutoj veličini Din 25.—, a za druge varira cijena prema uloženom radu oko preradjivanja. Okolo mogu se za ukras metnuti i rese.

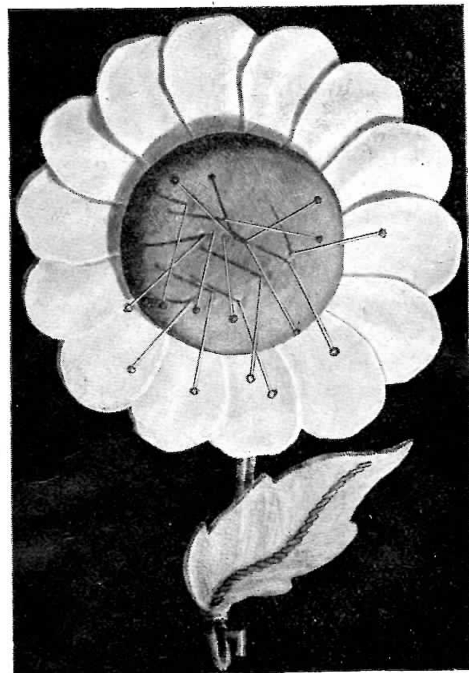
Postolnjak ukrašen vezivom u više boja

Mali postolnjak za južinu izradjen nalijepom. Promjer mu je 76 cm. Izradjen je od platna. Oznaka boja nalazi se na prilogu pod brojem 2. Motivi u naravnoj veličini i može se prema tome složiti i cijeli postolnjak.

Lijepi mali postolnjak ukrašen nalijepnim motivima. Vrlo je prikladan za stol na kojem se južina. Izradjen je od zagasito bijeloga platna. Nalijepni su motivi izrezani od platna u brončanoj i svjetlozelenoj boji, a opšiveni su obametom u tamnozelenoj boji, sa moulineom ili perleom br. 8. Rub je ovoga lijepoga maloga stolnjaka ukrašen 4 cm širokim svjetlozelenim rubom koji je obametom završen u brončanoj boji. Oblik mu je okrugao, a promjer mu je 76 cm. Oznaka boja nalazi se na prilogu pod brojem 2. Motivi su u naravnoj veličini i lako se može po tome i izraditi cijeli stolnjak. U koliko ali ipak netko želi probodeni nacrt može ga dobiti uz cijenu od Din 12.—.

Jastučić za igle. Ovaj je jastučić načinjen u obliku suncokreta. Latice izrezivaju se od žutoga pusta (filz). Sredina je cvijeta od tamnosmedjega baršuna. Kod šivanja ušivaju se latice ispod srednjega dijela, koji se dio čvrsto ispuni vunom. Gotovi jastučić pričvrsti se na žicu, koja je zelenom svilom ovijena. Na tu se žicu pričvrsti i listić koji je izrezan od zelenog pusta.

Jastučić za igle od pusta u obliku suncokreta. Promjer je 11 cm. U prilogu se nalazi kroj u naravnoj veličini za srednji dio, laticu i listić, pod brojem 3.

Nastavak opisa na strani 5.

Vrlo lijep efekat polučuje se, ako se zastori naprave od grenadina u dvije boje. I malo pokrivalce koje vidimo na stoliću pred prozorom, može se u istoj izvedbi izraditi. Koso odrezani komadi grenadina sašiju se. Neki dijelovi, kako i na slici vidimo, izvezu se rasijanim rupicama. Rub je ukrašen ušicama.

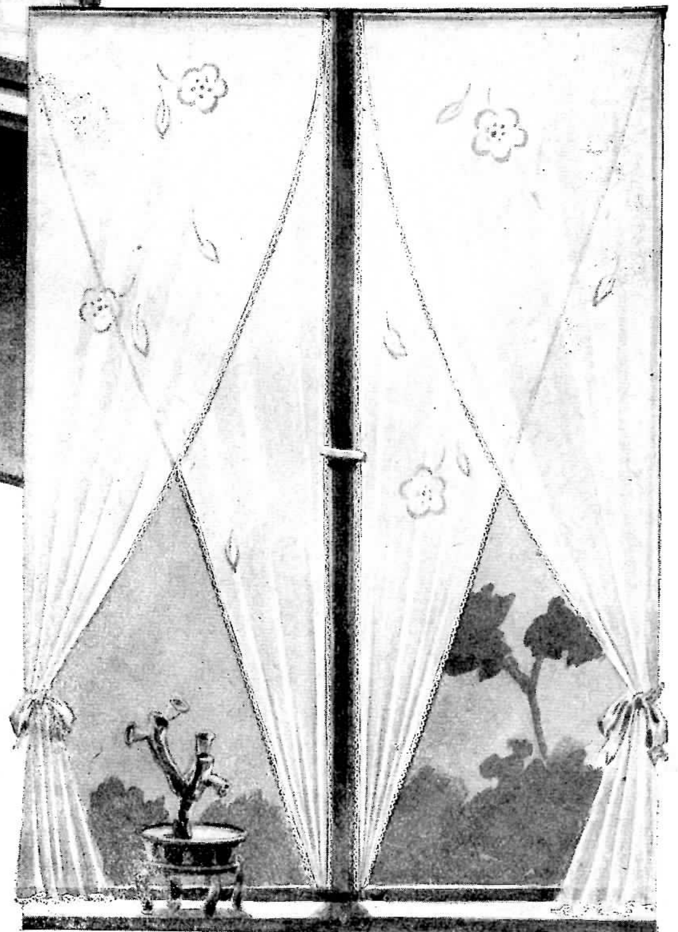
Donji je zastor napravljen od svjetlo-modroga grenadina, a vezivo je izradjeno ružičastim moulineom. Rub se može ukrasiti kačkanima ili strojem načinjenim ušicama (pikot). To se tako radi: dadu se izraditi na rubovima strojem redovi običnoga rasplita (ajour). Zatim se taj rasplit sredinom proreže. Na taj način dobivene ušice vrlo su trajne i daju rubovima vrlo lijep ukras. Može se upotrijebiti i kod nabora, kao i kod drugih ravnih rubova tkanine. Dakako da moramo znati da se tkanina ne smije prije izradjenoga rasplita razrezati jer bi inače druga polovica rasplita bila suvišna, a to znači da je to rasipnost. Treba u svemu štediti. Dugi kraj zastora izradjen širim porubom providimo kovnom šipkom i pričvrstimo na prozor kako se vidi na slici. Veličina zastora ovisi o veličini okana.

Moderni zastori
(vitrage)

Češće smo već donijeli moderne zastore, a sada donosimo moderne zastore koji ukrasuju sama okna prozora. Ta su okna u modernim kućama velika i široka pa je posve razumljivo da i oblik zastora, kojima ih ukrasujemo, mora biti prilagodjen njihovom obliku. Donosimo ovdje dva para originalno složenih i ukrašenih takvih zastora koji su načinjeni od grenadina i koji se razlikuju od uobičajenih takovih zastora, posebno složenim naborima.

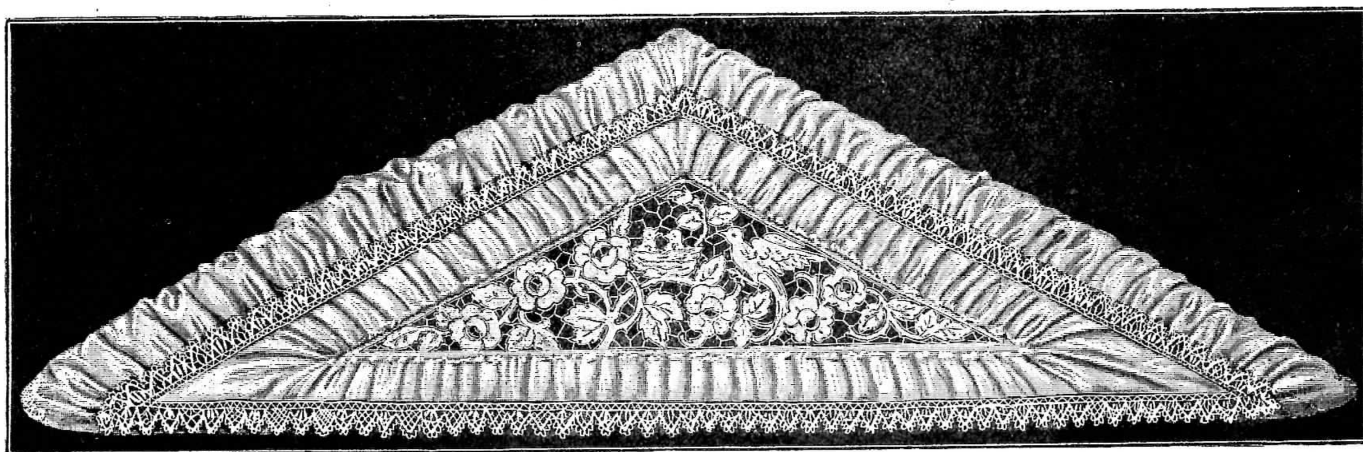
Na gornjoj slici izvedeni zastori zahtijevaju jednu i pol širine samoga okna. Ta se tako odmjerena tkanina koso proreže. Na gornjem rubu ostaje lijevo 15 cm, a na donjem desno 15 cm. Tako prorezana tkanina porubi se i sa ušicama ukrasi. 15 cm široki dio nabere se i pričvrsti sa jednim prstenom, dok se na protivnoj strani napravi širi rub tako da se može provući šipka. Zastori, koji su, kako se i na slici vidi, dvostruki. Gornji od tih dvaju zastora ukrašen je vezenim rupicama. Tako zgotovljeni zastori smjeste se na prozor.

Nastavak na str. 4.

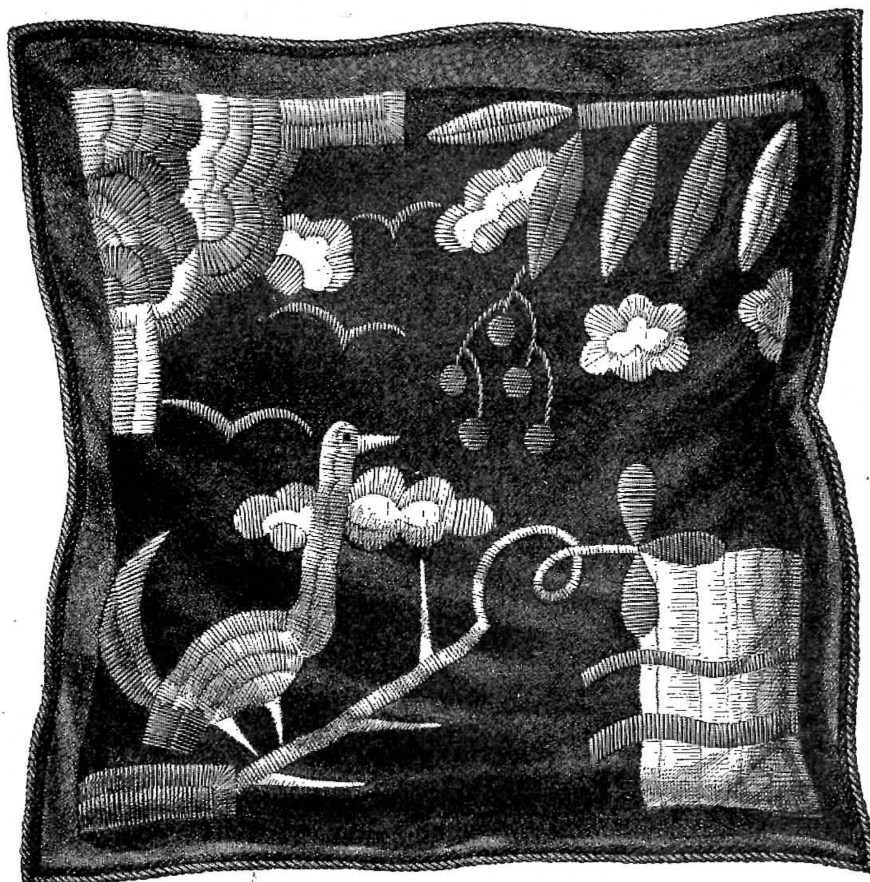

Zastor za okno izradjen od grenadina u dvije boje i ukrašen rasijenim vezenim rupicama i k tome odgovarajuće pokrivalce. Veličina je zastora prema veličini okna za koje je odredjen. Veličina pokrivalca takodjer je po volji i potrebi. Zastor na donjoj slici izradjen je od svjetlo-modroga grenadina, a vezen ružičastim moulineom. Nacrt motiva za vezivo u naravnoj veličini nalazi se na prilogu pod brojem 5.

Moderni jastuci

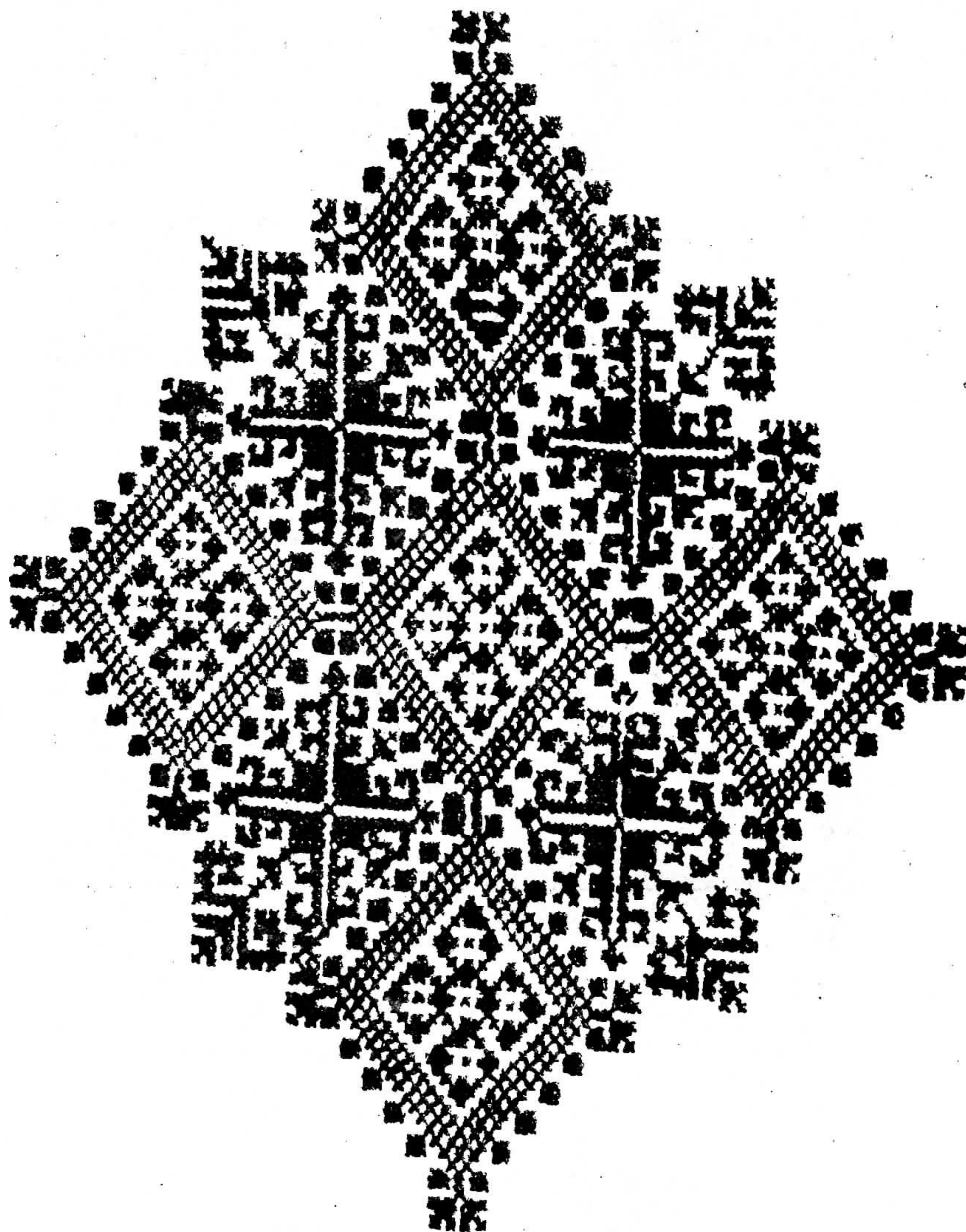

Vrlo lijep jastuk za spavaću sobu. Vezivo je richelieu. Pod vezivo može se podmetnuti svila u boji koja najbolje odgovara uredjaju spavaće sobe. Nabori okolo mogu biti bijeli ili u istoj boji sa postavom jastuka. Veličina je jastuka 45—130 cm. Probodeni nacrt broj 4349 stoji Din 15.—.

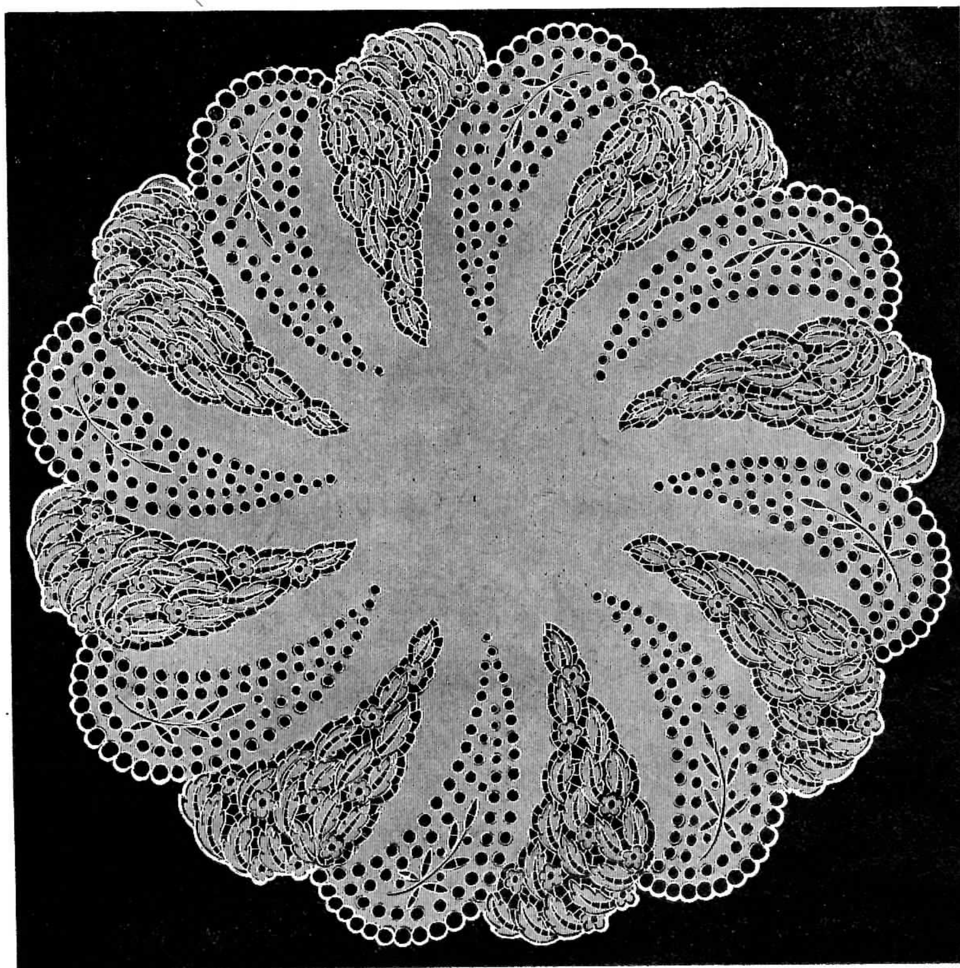
Jastuk sa moderno složenim nacrtom izradjen na crnom suknu ze firvunom u više boja. Veličina mu je 50—50 cm. Okolo imade 5 cm široka pruja od sukna u terakota boji. Rub je ukrašen gajtanom u terakota boji ili od zlata. Probodeni nacrt broj 6305 stoji Din 15.—, a oznaka boja nalazi se na prilogu pod brojem 6.

Vezivo sa bosanskog rukava

Vrlo lijepi motiv sa rukava iz Bosanske Krajine. Motiv je vezen pokrsticom, a mogu se s njime ukrasiti razni predmeti. Original vezen je tamno-modrom bojom. Kako je šara jasna, može se i odavde pregledati.

Bijeli postolnjak

Donosimo vanredno lijepi bijeli postolnjak, koji je u svakom kućanstvu neophodno potreban kao ukras lijepo prostrtom stolu, takovi se postolnjaci vidjaju i u starim, a i u najmodernijim kućanstvima. Oni čine uvijek vanredno lijepi ukras na stolu. Kako se ovakovi postolnjaci više mijenjaju to ih i više treba, pa se treba pobrinuti za veću zalihu. Prema tome će u radnom programu svake naše marne kućanice svakako biti i izradba ovakovih postolnjaka.

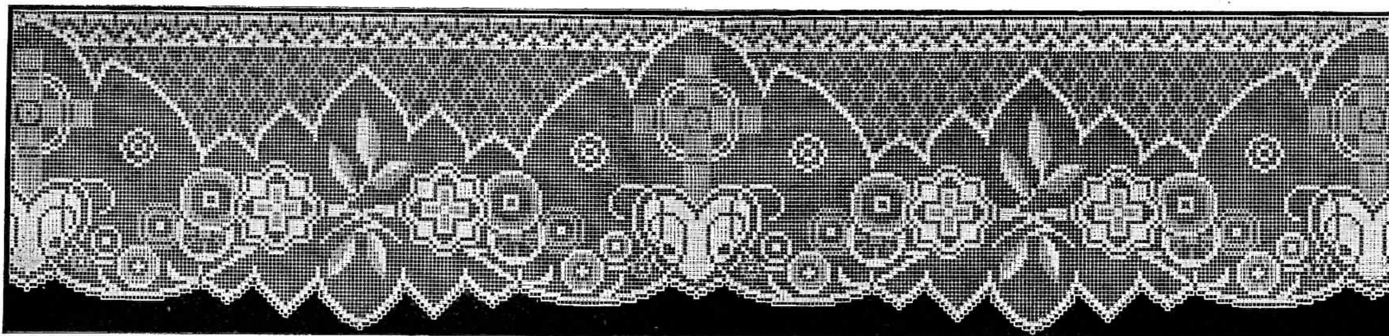
Postolnjak je ukrašen rupičastim, richelieu vezom i paukovima. Veze se pamukom. Promjer mu je 78 cm. Rub mu je razdijeljen u 16 polukružnih lukova. Sve po dva luka različita su. Probodeni nacrt br. 6347 stoji Din 15.—.

NOVE KNJIGE I ČASOPISI

Zvono na vodi i drugi časopisi

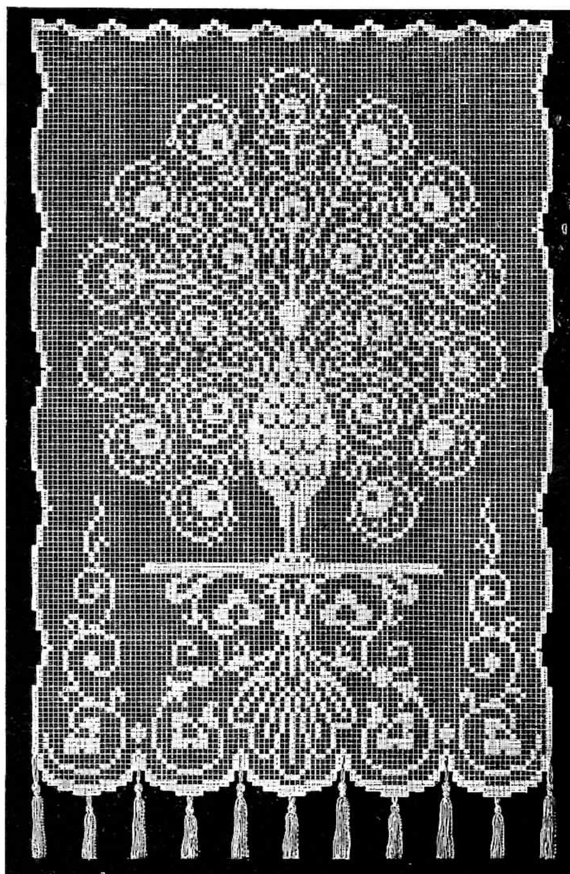
Ovo je najnovija knjiga novela poznatoga hrvatskoga pjesnika i književnika R. F. Magjera u Osijeku, koji je poznatiji po svojim zapiscima sa sela iz života hrvatskoga seljaka u ravnoj Slavoniji, čiji je danas reprezentativni i jedini pisac te lirsko-epskim pjesmama »Porivi«. Ovaj put daje nam prečesto u obliku senzacijonalne savremene literature sliku života onih, koji proživljaju svakdanju buru i vrevu, pa kao odličan psiholog analizira čovječju dušu i njegov rad i nastojanje. Budući da je sujet banimljiv, podržava knjiga napetu pažnju od početka do kraja, koja je pisana čistim, biranim i poetskim jezikom. Sve u sve: jedno moderno djelo trajne umjetničke vrijednosti. Knjiga je izdana povodom 30-godišnjice Magjerovoga javnoga rada, pa se prodaje, elegantno opremljena, po 25.— dinara. Naručuje se kod autora.

Mreškani radovi

Vrlo krasna čipka odredjean za ukras oltarnika. Broji 81 četvorinicu u širini. Izradjuju li se koncem br. 60, četvorinice su tako velike da 3 idu na 1 cm, širina je čipke 27 cm. Predložak te krasne čipke donosimo na prilogu pod brojem 7.

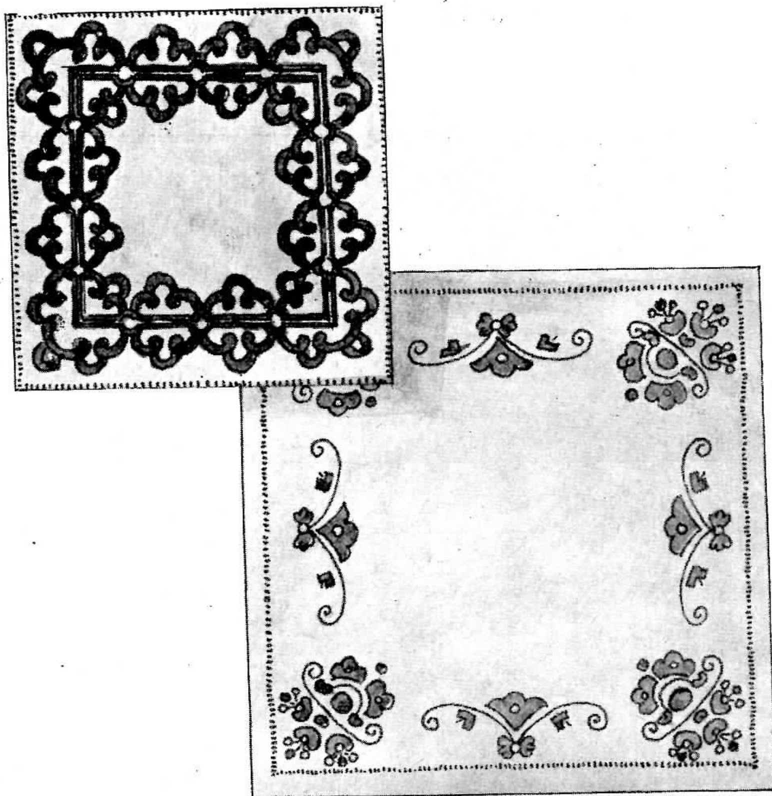
Mreškanje je vrlo omiljela tehnika, kojom se osobito rado izradjuju zastori, stolnjaci, šire čipke i slično. Ispunjavanje je dosta jednostavno. Najradije se ispunjava bodom nalik na utkivanje. Gornja čipka pokazuje nam mreškanja vrlo se mnogo i kačkaju takove stvari, dapače i zastori. I vrlo lijepo izgledaju. Mi smo takav način kačkanja već opisali u prijašnjim godištima našega lista. Način nije težak. Pomoću štapića i po dvije lančane

Paunom ukrašena vitraža za okno izradjena mreškanjem. Ako su četvorinice 5 mm velike, veličina je 50—75 cm. Predložak broj 3666 stoji Din 15.—.

dvovrsne bodove. Jedan je utkivanje, a drugi vrpanje (kao što se krpaju čarape). Mreška se uvijek s dobrom vrsti lanenoga konca ili perleom broj 8. Ispunjava se većinom istim materijalom kojim se i mreška. Mjesto očice izmedju, pravimo rupice, a mjesta koja su ispunjena, kačkamo samim štapićima. Broj konca za kačkanje uzima se prema vrsti rada i prema tome kako velike želimo imati četvorinice.

Radovi za šk

Dva četverouglasta postolnjaka za rad u školi. Manji je veličine 40—40 cm, a veći 80—80 cm. Tehnika je manjega lozanje, a većega pečki vez. Probodeni stoje za manji Din 6.—, a za veći Din 8.—.

Znajući da je izbor za nacrte dječjih radova često teži od izbora radova za odrasle, donosimo ovdje nekoliko takovih nacrta, koji će poslužiti za školsku mladež, manju i veću. U prvom redu donosimo dva postolnjaka u obliku četvorine. Prvi je postolnjak velik 40 cm u kvadratu, a ukrašen je lakim motivom, koji se izradjuje lozanjem. Svi oni lukovi i zavoji, koje vidimo, zapravo se sastoje od nekoliko redova izradjenih lozanjem u više boja. Taj rad može izraditi dijete u prvom i drugom razredu. Probodeni nacrt za taj postolnjak u gore navedenoj veličini stoji Din 6. Nacrt se može dobiti i u veličini od 80 cm u kvadratu.

Drugi, četverouglasti postolnjak, veličine je oko 80 cm u kvadratu, ali kako uzorak nije vezan, može biti i manji. Tehnika je pečki vez. Motiv je sa posavske poculice. Izradjuje se na platnu ili kakovoj drugoj tkanini sa moulineom. Podesno takodjer za djevojčice osnovnih škola. Probodeni nacrt sa oznakom boja stoji Din 8.—.

Na desnoj strani nalaze se opet dva lijepa postolnjaka izradjena lančacem. Manji je po-

Obuka u ženskom ručnom radu vrlo je važan faktor u odgajanju ženske mladeži. Njome podupiremo sposobnost radne djelatnosti u djevojčica i razvijamo njihove pozitivne snage što je i te kako važno za život. Djevojčica naučena na rad ućiće pripravna na životnu borbu i biće sposobna da u njoj pobijedi te tako poluči sebi postavljene clijeve. Taj rad naučiće ih da budu strpljive i ustrajne i u svakom drugom radu. Osim toga taj će ih rad zadovoljiti i dati im životnu sreću i zadovoljstvo. Samo radom zabavljeni zaboravljamo na druge borbe i nedaće života i osjećamo se zadovoljnima.

To vrijedi i za svaki drugi rad, a da treba naročito njegovati ženski ručni rad u odgajanju ženske mladeži, o tome ne može biti sumnje navlastito ako uočimo kako je usko vezan sa biti ženske duše i kako je važan faktor u uzgoju buduće žene i majke.

Valjanom obukom u ženskom ručnom radu razvija se u prvom redu smisao za sklad i ljepotu. To svakoj ženi i te kako treba. Taj ipak je njezin glavni poziv da bude žena i majka. Kao takova trebaće da uredi svoj dom tako, da bude mio i drag svima u kući. Time ona i veže tu okolinu uza se bez riječi. Na tome se temelji i zadovoljstvo i sreća cijele obitelji. Muž i otac nalazi tu svoj odmor od dnevnih briga, a djeca nose sobom u život najljepše i najdragocjenije uspomene svoje mladosti. Dakako da je tu potrebna blaga i miroljubiva duša domaćice. Mislim da je to dvoje većinom usko vezano jedno uz drugo, jer žena i majka koja nema u sebi osjećaja za svoju obitelj, ne će ni dom udesiti da njima ugodi.

Koliko treba muke katkada da se dovrši koji ručni rad. Eto prilike da se u djevojčici razviju ustrajnost i strpljivost. Koliko ova dva svojstva trebaju u životu ženi, o tome je suvišno govoriti. Ona je čuvar obiteljskog ognjišta i koliko njih samo svojom ustrpljivošću i ustrajnošću spasavaju svetinju obiteljskoga života.

Obuka u ručnom radu sustavno odgaja žensku mladež u smjeru njihovih duševnih potreba. Tu im se pruža i prilika da razviju svoje stvaralačke sposobnosti i produktivnost. Zgodnim uputama one nauče same stvarati, sastavljaju

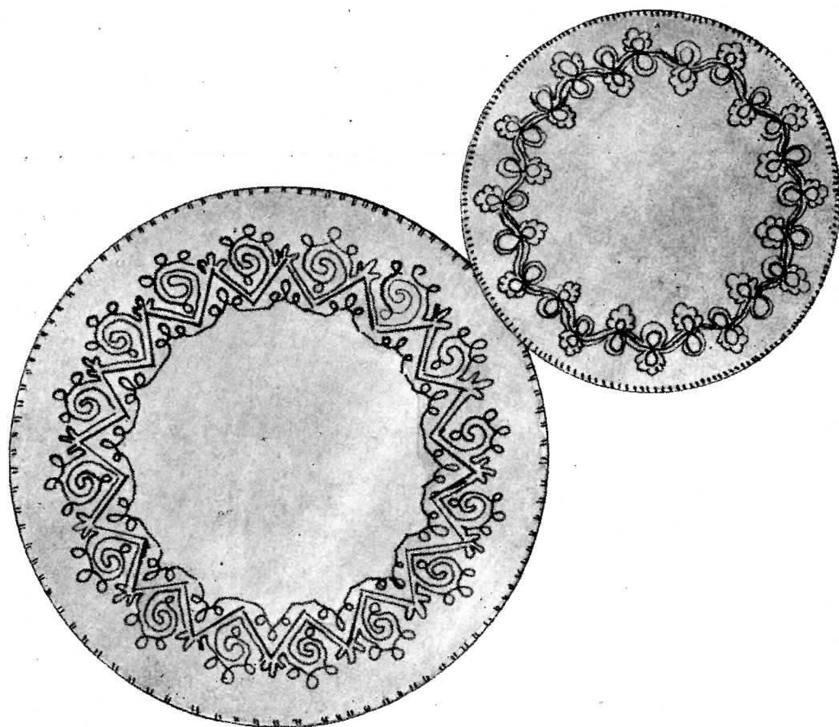
Jastuk vezen plosnim vezo je po volji. Predložak nal

školsku djecu

stolnjak veličine 40 cm u promjeru, a motiv mu je sa jednoga preko stotinu godina staroga zlatoveza iz Dalmacije. Cijeli je uzorak priredjen da se radi u 3 reda okolo. Može se raditi u jednoj boji, ali i tako da se srednji red radi tamnije, a gornji i donji svjetlije. Zgodna je i kombinacija da se radi u tri sjene jedne boje, t. j. svaki red drugom sjenom. Tamnija boja može biti ili na unutarnjem redu ili na vanjskom, a drugi se redovi rade postepeno na svjetlije. Probodeni nacrt u gore navedenoj veličini stoji Din 6.—.

Donji veći okrugli postolnjak takodjer je izradjen lančacem, ali se može izraditi i lozanjem. Promjer mu je 80 cm. Motiv je snimljen sa dalmatinskoga zobunca. Original je takodjer izradjen lančacem na suknu. I taj se uzorak sastoji od 3 reda naokolo. Uzorak se može izradjivati u jednoj boji ili u 2, ili u 3 boje. Boja i vrst tkanine može biti po volji. Probodeni nacrt stoji Din 10.—.

Donja slika u sredini jest jastuk vezen plosnim vezom ili pokrsticom. Nacrt je s jedne poculice iz dalje okolice Zagreba. Veze se u više boja kako se to vidi na predlošku, koji se nalazi na prilogu pod brojem 8.

Dva okrugla postolnjaka za rad u školi. Manji je 40 cm u promjeru, a veći 80 cm. Tehnika je obiju postolnjaka lančac ili lozanje. Probodeni nacrti stoje, za manji Din 6.—, a za veći Din 10.—.

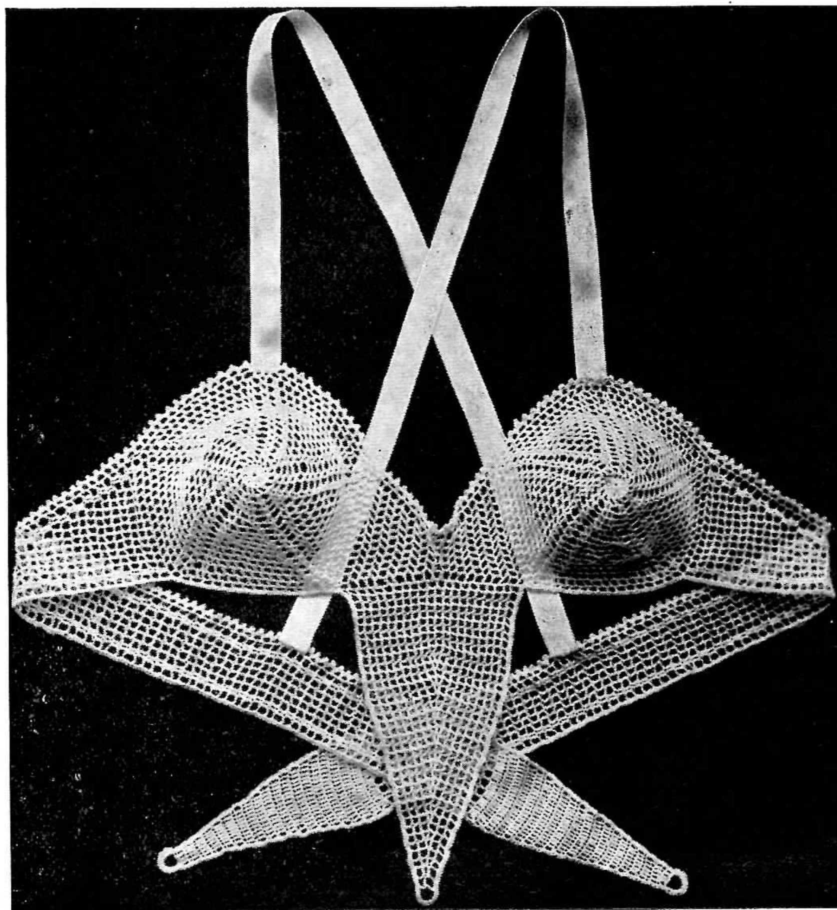
snim vezom ili pokrsticom. Veličina dložak nalazi se na prilogu br. 8.

uzorke, slažu boje itd. One dobiju doskora volju da te svoje sposobnosti okušaju i praktično. One ukrasuju svoje haljine, prostorije u kojima obitavaju itd.

Upućujući ih na ovaj način treba da u njima pobudimo ljubav za domovinu i s time u vezi ljubav za proizvode našega naroda, naročito proizvode ženske ruke i to vezivo. Uputimo ih kako su lijepi i krasni ti radovi, kako su priznati po cijelom svijetu i da su vrijedni da ih iznad svakih drugih njegujemo. Žena je oduvijek bila čuvar ne samo domaćega ognjišta nego i svoje narodnosti. U tom njenom sitnom radu ispoljava se najviše njezina nacionalna svijest. Zato i treba djevojčicu već za rana u tome smjeru poučiti.

Toliko općenito o potrebi dobre obuke u tome predmetu i o koristi iste. Sada dolazi ono teže, da kažem ono najteže. Kako da to provedemo? Nastavnici je dan lijep zadatak, ali tko će ju potpomoći, da ga izvede? Pozvani su zato u prvom redu roditelji i nadležne općine. Nu — tu prečesto nastavnica nailazi na potpuno nerazumijevanje. Treba dakle da si sama pomogne koliko može. Možda bi se to dalo najlakše učiniti na slijedeći način: najprije bi trebalo proučiti, kojom se vrsti rada bave u samom mjestu. Ako se više ne bave, možda su se prije bavili. To treba ispitivati starije žene. Ako uopće nema traga kakovom vezivu ili drugom radu, treba istražiti najbližu okolicu. Sada se prema tome ravnamo. Najprije radimo one vrste radova, koje su uobičajene u tome mjestu ili okolici, zatim se polako odaljujemo i upućujemo djevojčice i na radove u udaljenijim krajevima naše domovine. Treba da taj rad upoznadu po cijeloj domovini, dakako u glavnim potezima i prema mogućnosti. U nekim su mjestima nastavnice to pokušale i pošlo im je za rukom da uskrise prekrasne starije, već zanemarene radove. Upućujući ovako djevojčice na rad naše žene te na vrijednost i ljepotu toga rada riješićemo najbolje našu zadaću. U tome smislu potpomoći će taj rad i »Vezilja«, donoseći redovito opise pojedinih mjesta i rada žene u tim mjestima. U tome smjeru molimo u prvom redu pomoć nastavnica. Ta bi se pomoć sastojala u tome da takova istraživanja, u mjestu svoga službovanja, zabilježe i u formi maloga referata nama pošalju. Tako ćemo, podupirajući jedan drugoga, najbolje izvesti našu zadaću, da prosvjetlimo naš narod u narodnome duhu.

Kačkane praktične novosti

Prslučić kačkan ružičastim perleom br. 12. Djelomična izvedba u naravnoj veličini nalazi se na prilogu pod brojem 9.

Prslučić i steznik svakako su neophodno potrebiti dijelovi ženske toalete. Oni se mogu na razne načine izradjivati, ali jedan od vrlo zgodnih načina jest da se kačkaju. Tako izradjeni i zajedno skopčani oni sačinjavaju jednu ugodnu i prozračnu cjelinu. Želi li se samo prslučić izraditi da se sam za sebe nosi, otpadaju svi oni dijelovi koji bi se imali prikopčati na steznik. Vidi br. 4 i 9 na prilogu.

Prslučić. Potrebiti materijal: oko 3 dkg ružičastoga perlea br. 12, kačkalica br. 10, 1 m ružičaste vrpce za naramenice. Posao se započinje u sredini prsnih dijelova sa 5 lančanih očica, koje čine krug. Prvi red: 1 mali paštapić u prvu lančanu očicu, 3 lančane očice, 14 štapića u rupicu. Red se završuje sa jednim malim paštapićem. Sa 3 lančane očice prelazi se u drugi red, u kojemu se u svaku očicu napravi po 1 štapić sa 2 očice izmedju. Treći red: 3 lančane očice, 1 štapić u prvu rupicu, 1 štapić u drugu rupicu, 3 lančane očice, 1 štapić u treću rupicu, 2 lančane očice, 1 štapić u istu rupicu. To se ponavlja pet puta u redu. Četvrti red: 3 lančane očice, 1 štapić u rupicu koja se nalazi ispred dviju donjih štapića, 1 štapić izmedju ta dva donja štapića, 1 štapić u rupicu iza dviju donjih štapića, 3 lančane očice, 1 štapić u rupicu izmedju dviju lančanih očica, 2 lančane očice, 1 štapić u istu rupicu itd. Peti red: 3 lančane očice, 4 štapića, 3 lančane očice, 1 štapić, 2 lančane očice, 1 štapić itd. Šesti red: 3 lančane očice, 2 štapića, 3 lančane očice, 2 štapića, 3 lančane očice, 1 štapić, 2 lančane očice, 1 štapić. Sedmi red: 3 lančane očice, 3 štapića, 3 lančane očice, 1 štapić, 3 lančane očice, 2 štapića, 3 lančane očice, 1 štapić, 2 lančane očice, 1 štapić. Osmi red: 3 lančane očice, 2 štapića, 3 lančane očice, 1 štapić, 3 lančane očice, 1 štapić, 3 lančane očice, 2 štapića, 3 lančone očice, 1 štapić, 2 lančane očice, 1 štapić. Deveti red: 3 lančane očice, 2 štapića, 3 lančane očice, 1 štapić, 3 lančane očice, 1 štapić, 3 lančane očice, 1 štapić, 3 lančane očice, 2 štapića, 3 lančane očice, 1 štapić, 2 lančane očice, 1 štapić. Deseti red: 3 lančane očice, 2 štapića, 3 lančane očice, 1 štapić, 3 lančane očice, 1 štapić, 3 lančane očice, 1 štapić, 3 lančane očice, 1 štapić, 3 lančane očice, 2 štapića, 3 lančane očice, 1 štapić, 2 lančane očice, 1 štapić. Tako se radi dalje, probajući katkad dali obujam odgovara. Otprilike u dvanaestom redu kačkamo mjesto 3 lančane očice samo po dvije. Konačno završujemo prsni dio sa jednim redom rupica, koje radimo tako, da svaku rupicu napravimo po 1 štapić sa po 2 lančane očice izmedju.

Zatim započinjemo postrane dijelove izradjivati. 4 lančane očice, 1 štapić u prvu rupicu, 2 lančane očice, 2 štapića u drugu rupicu, i onda dalje u svaku rupicu po 1 štapić sa po dvije lančane očice izmedju. To se radi postrance. U predzadnju rupicu napravimo opet 2 štapića, zatim 2 lančane očice, 1 štapić u zadnju rupicu, posao obrnuti, 5 lančanih očica, 2 štapića u 2 donja štapića, zatim u svaki donji štapić 1 štapić sa po dvije lančane očice izmedju. Tako radimo dalje na jednoj strani reda, u svakom drugom redu oduzimamo, t. j. ona dva štapića dolaze sve po jednu očicu više unutra. To je linija ramena. Poslije dvadesetoga reda ne oduzima se više nego se kačka oko 50 redi. Dalje radimo štapiće u svakom redu oduzmemo po 1 očicu, dok ne ostane samo 5 štapića (radi se oko 20 redi), zatim 10 lančanih očica, 1 polуštapić u prvi štapić (to je rupica) i onda se konac otkine. Sada se na unutarnjoj strani prsnog dijela kačka u svaku rupicu po 1 štapić i 2 lančane očice izmedju. Na svakoj strani se oduzima redovito i dolazi tako do srednje linije napred. Kad se i druga polovica prsluka tako dovrši sastave se u sredini kačkanjem. Na rubu dijela koji sastavlja u sredini prsne dijelove kačkamo 10 redi rupica, onda počnemo oduzi-

mati, ali u sredini svakoga reda tako dugo, dok ne ostanu samo 2 rupice. Onda se i opet od 10 lančanih očica napravi rupica i otkine konac. Konačno se rubovi urede i na donjem rubu kačka 1 red poluštapića i to tako da se kačka 2 poluštapića u rupicu, 1 poluštapić u donji

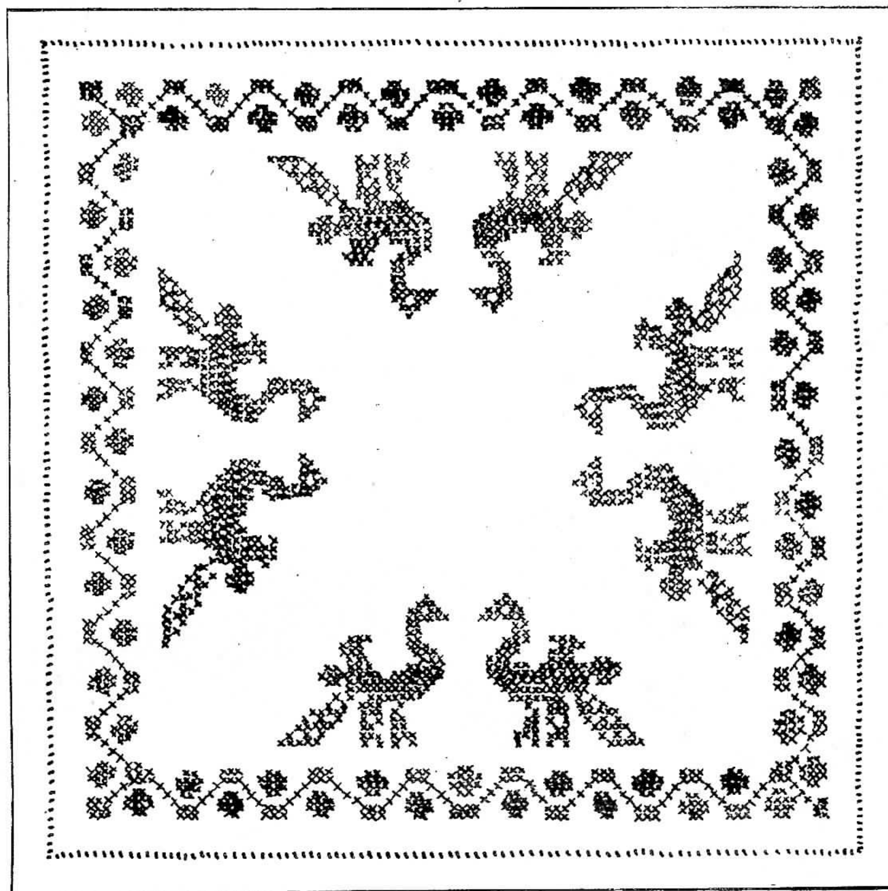
Steznik kačkan bijelim ili ružičastim perleom br. 5 Umanjeni kroj i djelomična izvedba nalazi se na prilogu pod brojem 4.

štapić, 15 poluštapića u rupicu. Na gornjem rubu kačkamo ponajprije 1 red rupica (4 lančane očice, 1 poluštapić u rupicu) i zatim 1 poluštapić u rupicu, 4 lančane očice, 1 poluštapić u prvu lančanu očicu, 1 poluštapić u rupicu, 1 poluštapić u slijedeću rupicu itd. Ovaj prslučić više je za vitke dame.

Steznik. Potrebiti materijal: oko 10 dkg ružičastoga perlea br. 5. Kačka se prema kroju na prilogu pod brojem 4. Počinjemo na gornjem kraju sa 1 redom lančanih očica, čija duljina odgovara obujmu u pasu. Na taj prvi red kačkamo 1 red štapića i na kraju toga reda obrnemo posao (postrani raspor). Zatim radimo dalje sve u rupicama i dodajemo uvijek na istim 4 tačkama u redu. Na početku i na kraj svakoga reda kačkamo 3 štapića kao rub za raspor. Kasnije se početak i kraj reda sastave i rade uokrug do mjesta na kojemu se umeće rastežljivi dio od gume. Odavde obrćemo posao na kraju svakoga reda. Na donjem se rubu kačka 1 red štapića. Napred ušijemo u klinasti otvor komad gume, a zatim uredimo postrane raspore za kopčati i prišijemo nategače čarapa. Radimo li ovaj steznik štapićima on je trajniji, dok izradjen rupicama on je prozračniji.

Postolnjak ukrašen vezom pokrstice

sa slavonskog ručnika

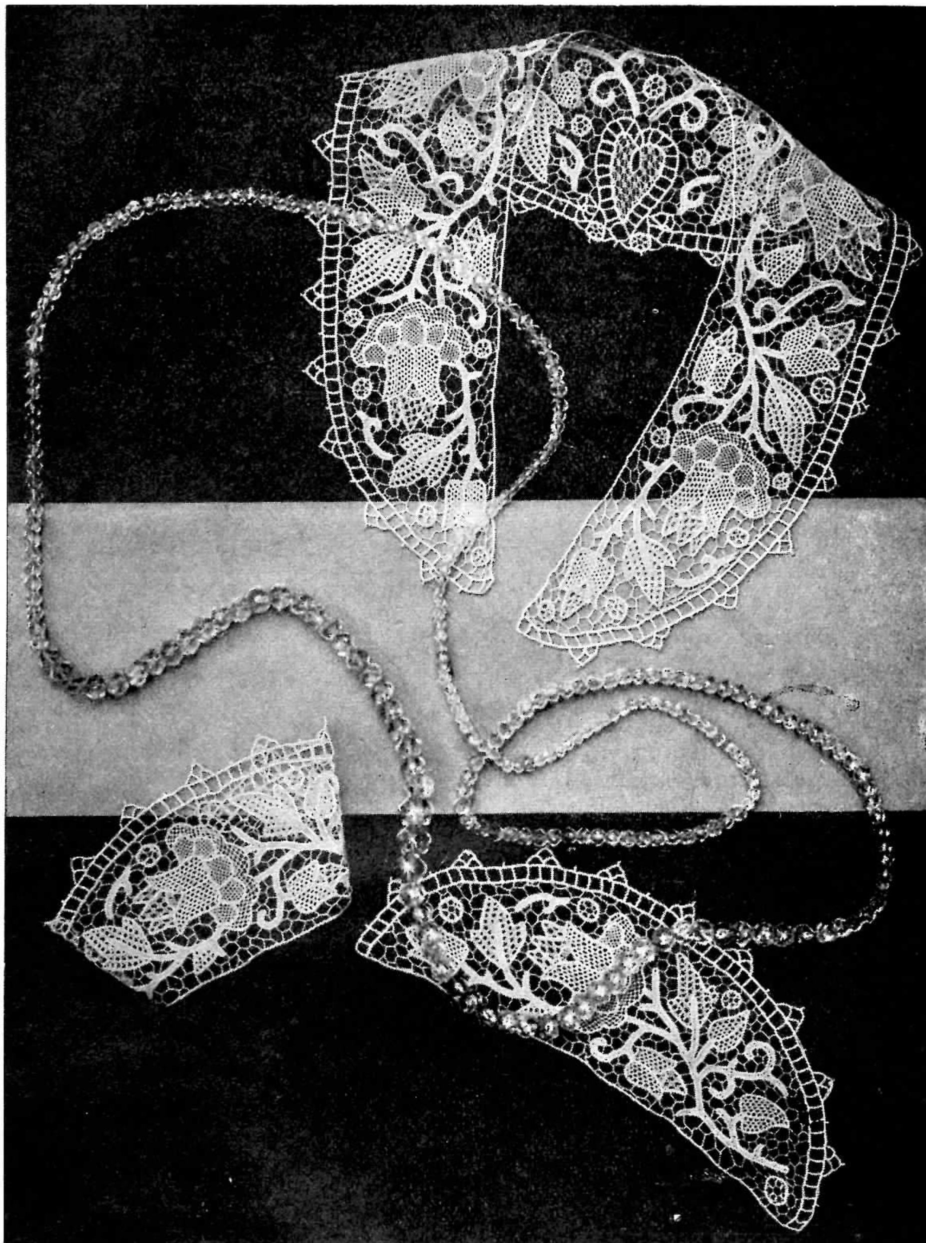

Evo zgodnoga postolnjaka koji može svako dijete izvesti, a njime se može ukrasiti dječja soba, a po potrebi i druga koja prostorija. Motiv uzet je sa slavonskog ručnika, a pokazuje tako obljubljeni motiv pauna. Veličina može biti sasvim po volji i potrebi. Izradjuje se na linonu, ili juti, ili na kakovoj drugoj tkanini gdje se žice dobro razbrajaju. Original izradjen je u crvenoj boji, pa se može i taj postolnjak tako izraditi, ali je vrlo lijep i izradjen u crnoj boji na bijeloj tkanini. Okolo je 5 cm široki rub, koji se ukrasi jednostavnim rasplitom, zatim dolazi uski uzorak pokrstice, koji se prema potrebi poveća ili umanji. Sredinu svake strane krase po 2 pauna. Rad je vrlo jednostavan i lagan, a efekat lijep. Kako je uzorak dosta jasan ne donosimo djelomičnu izvedbu na prilogu, jer se i sa ove slike dade uzorak dobro odgledati.

Molimo cijenjene pretplatnice grada Zagreba, da nam čekom izvole doznačivati pretplatu.

Molimo cijenjene pretplatnice, da jasno označe svoje prezime, ime, zvanje i obitavalište kod pismenoga pretplaćivanja.

Radovi izvedeni keranjem

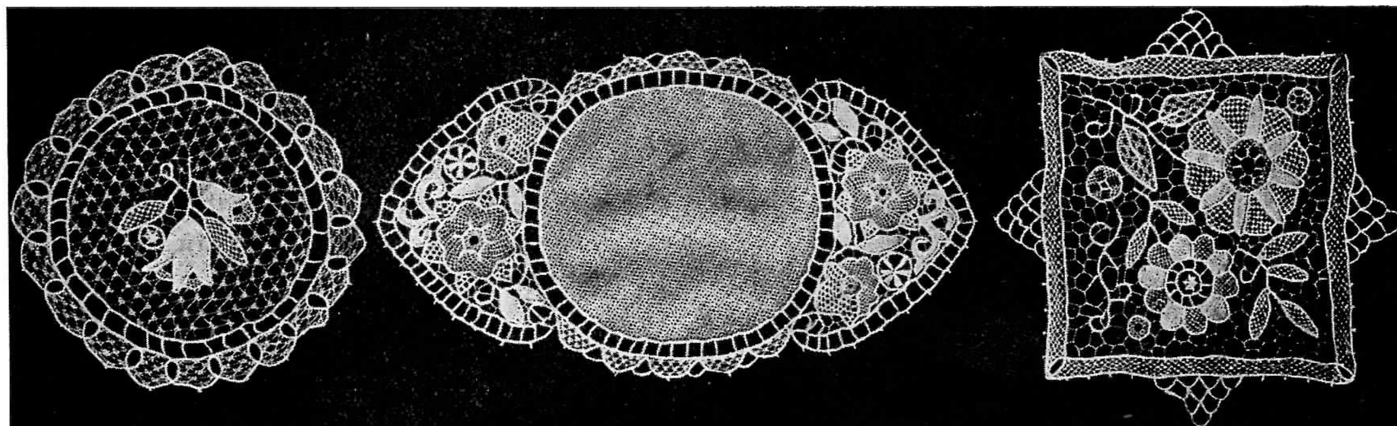
Keranjem izradjena ogrlica i k tome odgovarajuće orukvice. Diio ogrlice u naravnoj veličini donosimo na prilogu pod brojem 10. Ogrlica je velika 27—43 cm., a orukvice 9.5—22.5 cm. Probodeni nacrt ove garniture stoji Din 15.—.

Kako su danas kerane radnje osobito moderne, donosimo ovdje nekoliko takovih predmeta, koji služe neki za upotpunjenje toalete, a drugi za ukras doma. Premda smo u prijašnjim godištima donijeli potanje upute u taj rad, a osobitim obzirom na radove te vrste u našem narodu, ipak ćemo i ovdje na drugom mjestu potanje opisati taj rad kako bi omogućili našim damama, da si i same izrade ove lijepe i skupocjene radove.

Keranje

Keranje spada u rasplitane vezove, koji se izvadjaju iglom i koncem bez žica tkanine, raznim zabocima te preplitanjem niti dobiju se vrlo lijepi, često upravo umjetnički čipkasti motivi. Ta se vrsta veza radi uz rub tkanine, samostalno kao čipka, izmedju dvije tkanine kao umetak ili usred tkanine, ako se ova izreže i obametom učvrsti.

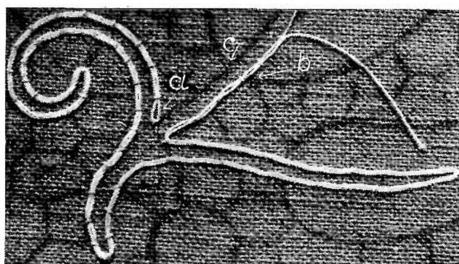
za to da se čipka ne bi zamazala od praška kojim se precrtavalo. Isto treba učiniti i onda, ako smo rukom prerisavali preko indigo papira. Iza toga treba preko toga precrtanoga platna metnuti vlažnu krpu i preko toga izgladiti ga. Tek sada možemo se dati na posao. Kao materijal služi nam laneni konac u debljini koja je najpodesnija za dotični uzorak. Za umetke zastora ili za

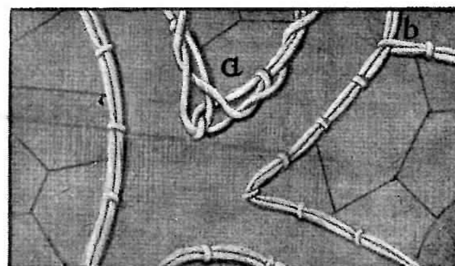
Keranjem izradjeni motivi za vitrinu. Osmerokutni je motiv velik 16.5—16.5 cm, ovalni je motiv 12.5—21.5 cm, a okrugli 13—18 cm. Uzorci za te motive po brojevima koji su uz slike, stoje Din 8.— po komadu. Djelomična izvedba u naravnoj veličini nalazi se u prilogu pod brojevima 11—13.

Ta se vrsta veza upotrebljava za ukras raznih predmeta, većinom bijelo vezenih, dakle rublja, stolne i krevetne rubenine, te konačno i za druge kojekakove ukrasne predmete, kao garniture za haljine i dr. Radi se koncem na platnu. Sada je taj vez vrlo obljubljen, ali u davna vremena raditi su i gojili taj vez samo neki narodi kao narodnu umjetnost, medju tima narodima zauzima i

veće pokrivalo uzeti ćemo br. 80, za manja pokrivala te za čipke koje će krasiti haljine te konačno za čipke koje će služiti kao ukras na rublju uzeti ćemo konac br. 150—200. Sada počinju predradnje. Te se sastoje u tome da se dvostruki ili višestruki konac po glavnim obrisima nacrta prišije malim bodovima: otprilike tako ako kad bi tanki gajtan prišivali. Taj se višestruki konac mora

Slika 1. Početni radovi keranja.

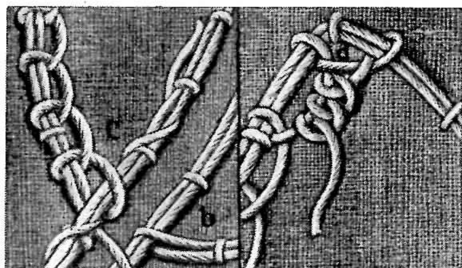
Slika 2. Početni radovi keranja.

naš narod vidno mjesto. Već u XII. vijeku znade se i za naše proizvode te vrste, samo nažalost pod tudjim imenom. Medjutim danas je ta zabluda opovrgnuta i po cijelom je svijetu poznato, da se naš narod od vajkada bavio keranjem.

Keranje izradjujemo kako slijedi: Uzorak se precrta na čvršće platno, obrisi (konture) pomno se izvuku crnilom ili bolje tušom. Isto se tako izvuku i štapići, koji spajaju glavne linije. Ovo se izvlači zato, da se ne bi crtež izbrisao za vrijeme rada. Zatim se cijeli taj crtež čvrsto obriše sa krpicom zamočenom u benzin. To se čini

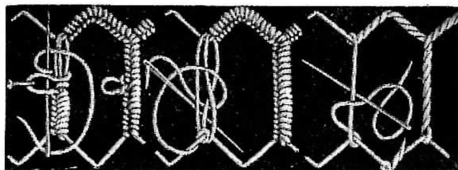
nategnuti da tačno uz obrise priležì. Na slici br. 1 vidimo kako se to radi. Tačka a) je ishodište. Dovedemo li tu provodnu nit do ishodišta (tačka a) zakvače se pojedine niti provodne niti u petlju, koja se nalazi u tački a), koja je nastala tako, da smo previnuli nit i time dobili dvostruku nit kao provodnicu. Vidi sliku 2, tačku a). Te tako u petlju kod a) zakvačene niti mi zašijemo pojedinačno i to tako da ih nekoliko puta oko prišivene provodne niti ovijemo, pazeći pozorno da ne zabodemo u platno. U tu svrhu kao i za ispunjavanje motiva upotrebljavamo vrlo tanku tupu vezenku. Vrlo je važno

spajanje provodne niti na nekim mjestima, to spajanje treba da bude vrlo čvrsto kako se ne bi razišla provodnica kod pranja ili kod izradbe. Kako se to čini vidi se

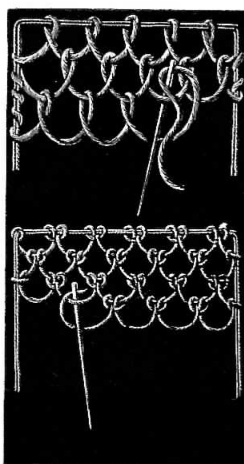
Slika 3 i 4. Početni radovi keranja.

na slici 2 tačka b. To je vrlo jednostavno. Dosta duga nit uvede se u vezenku i podvuče pod već pričvršćenu provodnicu, zahvati zajedno da čini dvostruku nit te našivava kako se vidi na slici 3 tačka c. Čim dodjemo

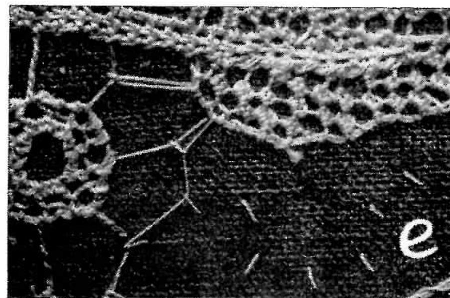
Slika 6. Početni radovi keranja.

do kakovoga ugla možemo početi sa ispunjavanjem motiva tako da u vezenku udijemo tanku nit konca. Nit sakrijemo pod provodnicu i radimo uz nju rijetki oba-

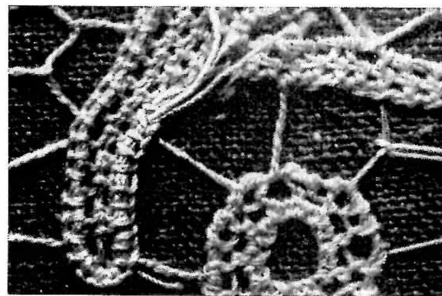

Slika 8. Bodovi za ispunjavanje.

met sve dok provodnica ne promjeni smjer na pr. do točke d na slici 4. Ovdje posao obrnemo, napravimo u svaki drugi obametni bod t. j. petlju po 3 čvrsta obametna boda i ispunjavamo na taj način cijeli oblik. Vidi slika 4. Ovdje treba takodjer paziti da se ne prišije platno. Uvijek treba samo na provodnici raditi, a ne zabosti

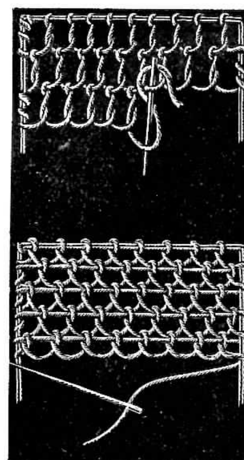

Slika 5. Početni radovi keranja.

Slika 7. Početni radovi keranja.

u platno. Zato se i uzima čvršće platno da se to lako ne dogodi. Za ispunjavanje motiva imade puno vrsti bodova oko 35, ali se za manje motive mogu samo neki

Slika 9. Bodovi za ispunjavanje.

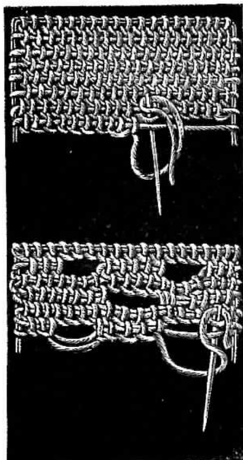
upotrebiti, možda 6—8. Kad ispunimo sve oblike, onda istom ispunjavamo ostali dio t. j. glavni oblik rada. Na mjestu gdje pojedine poprečne crtice, nazvati ćemo ih

štapićima, izlaze ili ulaze u provodnicu te na mjestima gdje se sastaju, napraviti ćemo male pomoćne bodove, kao što se vidi na slici 5 tačka e. Kroz te male bodove provučemo nit kako se vidi na istoj slici. Kad to svršimo ovijemo glavnu nit tako da uvijek 2—3 puta bude ovijena. Kod vrlo tankoga konca na pr. kod konca br. 200 odmah pravimo štapić tako da 2—3 puta oko niti

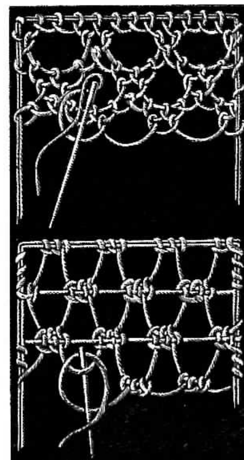
ispunjavati donosimo niže na nekoliko slika. Mi smo više toga donijeli već u prvom godištu »Vezilje« od brojeva 8—12.

Slika 8 gore pokazuje nam najjednostavniji oblik. Radi se jednostavno obamet i napuštaju niti tako da nastaju petlje u koje se opet zakvače bodovi slijedećega reda.

Na slici 8 dolje vidimo dupli obamet. Tu se rade po

Slika 10. Bodovi za ispunjavanje.

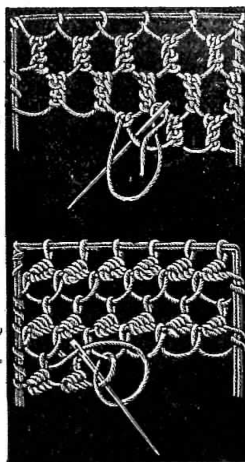

Slika 11. Bodovi za ispunjavanje.

ovijemo konac, kako se vidi na slici 6 i odmah izradjujemo štapić. Kad se i ti svi dijelovi dovrše, izradjuje se konačno rub svih glavnih obrisa (kontura) i to tako, da se učvrste obametom. Za to se upotrebljava konac iste debljine kao i za ispunjavanje motiva, samo je provod-

dva boda u jednu gornju petlju. Petlje su manje napuštene nego kod prve vrste.

Na slici 9 gore radjeni su štapići i to ovijanjem niti. Igla se odozgo prema dolje kroz gornju petlju provuče i vodeći je dolje provuće se i kroz istom nastalu petlju,

Slika 12. Bodovi za ispunjavanje.

nica uvijek od debljega konca. Ako se izradjuje čipka ili kera brojem 80, provodnica se radi sa 30—50, ako se radi sa 200, provodnica se radi 80. Debljina konca za štapiće jest kod konca 80 uvijek 150, a kod 200 uzima se 200—250. Svršimo li naš posao sasvim obrnemo posao, prerežemo male bodove, kojima smo provodnicu pričvrstili na platno. Ona se oslobodi platna i ukaže u svoj svojoj ljepoti. Treba ju sada preko vlažne krpe izglačati i to na opakoj strani.

Razne bodove kojima možemo pojedine motiviće

te tako nastane red malih štapića. Treba paziti da se jednolično radi.

Na istoj slici dolje vidimo novu vrst ispunjavanja, koju često nalazimo na vrlo starim čipkama. Način kako se spajaju pojedini bodovi ne daje nam tako prozirne vrste bodova kao oni do sada prikazani, ali treba i takovih da čipka bude što ljepša. Rad se počinj sa gustim nizom bodova, onda se u istoj vesini sa petljama provuče i nategne nit, a u slijedećem redu praveći petlje zahvaćamo i petlje prijašnjega reda i nategnutu nit.

Na slici 10 gore vidimo sasvim gusti način izrade. Izostavimo li nekoliko petlja u prijašnjem redu koje nadomjestimo u slijedećem redu nastaju rupice. Vidimo to na slici dolje.

Na slici 11 gore vidimo lijepi uzorak sa luknjicama, koje nastaju izmjenjivanjem bodova, u prvom redu pravimo guste i tačno u istoj udaljenosti postavljene obametne redove. U drugo mredu napravi se po jedan bod u dva gornja boda, onda se dva gornja boda ispuste i opet naprave dva boda u dva gornja boda. U trećem redu naprave se tri boda u napuštenu petlju gornjega reda i jedan bod izmedju oba gornja boda. U četvrtom redu prave se opet luknjice. Na istoj slici dolje vidimo opet novu vrstu ispunjavanja. Nit se zabode na lijevoj strani nešto dublje, a onda se na gornjem rubu naprave po tri boda zajedno. Zatim se nit napusti i u stanovitom razmaku kako se i na slici vidi, opet naprave po tri boda zajedno. Sve ove napuštene niti moraju biti jednako napuštene i to u istoj visini u kojoj smo na lijevoj strani zaboli prvi puta nit. U drugom redu naprave se na napuštenu ni po rtti boda, a onda se nit ne napusti nego se napne. Treći se red radi kao i prvi samo što se sada bodovi prave u gornja tri boda.

Na slici 12 vidimo gore opet lijepu vrstu boda za ispunjavanje. U prvom se redu rade jednostavni početni bodovi obametni. Drugi red počimamo sa 2 obametna boda. Kod prvoga napustimo nešto nit, a kod drugoga nategnemo. Dalje radimo na napuštenoj niti prvoga boda još dva obametna boda i time nastaje štapić. Onda opet iznova za drugi štapić.

Konačno kao zadnji uzorak na isoj slicti donosimo takodjer lijepi uzorak. Radi se prvi red s desna na lijevo da u slijedećem redu skupove bodova odmah u pravi položaj dovedemo.

Naveli smo ovdje više vrsti bodova, kojima možemo ispunjavati motive radova, koji prikazuju naše slike. Ti su radovi prekrasni i svatko će biti veseo, da ih može i sam izraditi. U koliko ipak to ne bi bilo moguće može se dobiti i započeti posao a i već izradjeni. Cijene su prema količini rada po dogovoru pismenom.

Nešto o modernoj ogrlici i njenoj upotrebi

Treba da ovdje kažemo nekoliko riječi o sada tako modernoj ogrlici i njezinoj upotrebi te koja dama smije uopće ogrlicu nositi.

U prvom redu svaka žena tu imade vrlo pouzdanoga savjetnika, a to je zrcalo. Ono će bez sumnje visokoj vitkoj ženi prikazati da joj svaka vrsta ogrlice dobro pristaje, sastojala se ona od jednoga ili više redi, bila ona tanka ili duga, dok će ženi niskoga rasta i širega obujma protivno prikazati. Ova potonja mora biti vrlo na oprezu da izbere ono što bi joj moglo dobro pristajati. Takovoj će ženi biti jasno da duga ogrlica i možda od više redi sastavljena ne će biti za nju prikladna, jer će ju učiniti da još manja i deblja izgleda. Imade li takova žena još i slučajno kratki vrat, bolje je da se uopće ustegne od nošenja ogrlice.

I doba žene odlučuje o tome kakovu će ogrlicu nositi. Za djecu i mlade djevojke lijepo je vidjeti nizove koralja, dok za ženu u srednjim godinama takova ogrlica uopće ne dolazi u obzir. Žena te dobe može izabrati elegantnu, dragocjenu, bogatije izvedenu ogrlicu koja mladosti nikako ne pristaje i ne pokazuje niti ukus niti razumijevanje za izbor.

Pita se kada da se koja vrsta ogrlice ovjesi i kod koje prilike. Ogrlica od bisera kraljica medju ogrlicama neka se prije podne po mogućnosti ne nosi. Kako je poznato kaže se da biseri, ako se ne nose, gube svoj sjaj, pa neke dame, pošto ne imaju prilike da ih češće pokazuju na večernjim svečanostima, nose koliko je moguće nevidljivo naime pod haljinom. Kako je uopće prije podne vrijeme rada i kako je to općenit pojam to prava dama isključuje svaku dragocjenu ogrlicu iz svoje prijepodnevne toalete, kod čega ne odlučuje da li je i njezino prijepodne posvećeno radu ili nije.

U novije vrijeme postala je apartna ogrlica od kamenja, kosti, drva itd., koja i nije dragocjena lijepom nadopunom svake toalete bila ona jednostavna bila svečana.

Ovdje se dakako ne mogu postaviti tačno odredjeni propisi nego samo upute. Uvijek treba da odluči ukus i takt pojedine dame. Dama finoga ukusa nikada ne će metnuti nešto suviše napadnoga ili nešto što je suviše općenito.

U domu može dama i ogrlice od više redi nositi, ali i tu se hoće pažnje i lijepih kretanja, da se ne zapne sad ovdje sad ondje. Da ovakova ogrlica nije za ulicu jasno je kad se sjetimo da treba ići pješice ili tramvajem. Dama koja se svakuda vozi automobilom može si to priuštiti.

(Nastavit će se.)

Svim pretplatnicima i prijateljima našega lista!

I opet eto »Vezilje« u nesmanjenom obliku. U ovo kritično vrijeme to je radostan i utješljiv pojav koji nas nuka da i dalje podjemo kako bi taj naš jedini mjesečnik te vrste što bolje odgovarao ciljevima koji su mu postavljeni. To je znak da je naša »Vezilja« naišla na dobar prijem.

Da možemo što bolje poslužiti lijepim našim ciljevima molimo sve naše prijatelje da i dalje to ostanu i da našu »Vezilju« preporuče svagdje u krugu svojih prijatelja i znanaca jer samo na taj način moći će »Vezilja« u tome smjeru napredovati i donijeti što više koristi svome narodu i uzdanici njegovoj.

Mi smo i prije po koji puta donašali opise pojedinih mijesta i narodnoga rada u njima s osobitim obzirom na rad naše žene. Da uzmognemo to redovito činiti i da ti opisi budu iz svih krajeva naše velike domovine, pa kako nam za takav rad manjkaju potrebna materijalna sredstva, molimo sve naše prijatelje da nam pošalju opise mijesta u kojima obitavaju i to s geografskog, historijskog, gospodarskog i etnografskog gledišta s osobitim obzirom na rad naše žene i njezin položaj u obitelji i zajednici društvenoj. Kad bi nam uz to mogli poslati još i koju sliku nošnje ili možda komadić starog, vrijednog veziva, bili bi Vam vrlo zahvalni. Samo molimo tačno provjerene podatke jer ćemo spomenuti i ime osobe koja nam šalje te podatke.

Pouzdano se nadamo da ovaj naš poziv ne će ostati neuvažen. Svi rukopisi neka se šalju na upravu i uredništvo »Vezilje«, Ilica br. 208 II, a od 1. septembra Tuškanac-Gvozd br. 7.

Ovom prilikom slobodni smo napomenuti još i ovo:

1. da se prilikom pošiljanja novca tačno naznači svrha u koju je novac poslan i što tačnija adresa;
2. da se kod naručivanja nacrta tačno označi broj i strana »Vezilje« u kojoj se taj nacrt nalazi;
3. da se šaljući novac unapred za nacrte pošalje i pripadajući iznos od Din 5.– za poštarinu;
4. da se tražeći informacije pošalje marka za odgovor.

Uprava i uredništvo

»VEZILJE«.

Vlasnik, izdavač i odgovorni urednik: Draga Kovačević-Dugački, Zagreb, Ilica broj 208, II. — Štampa »Tipografije« d. d., Zagreb, Margaretska ulica broj 6. — Za tiskaru odgovara: Ivan Ivanković, Zagreb, Selska cesta broj 39. — Plativo i utuživo u Zagrebu.

»VEŽILJA«

MJESEČNIK ZA RUČNI RAD

Uredništvo i uprava: ZAGREB, Ilica 208/II. Telefon broj 79-17.

Od 1. septembra 1932.: Tuškanac Gvozd br. 7.

Izlazi mjesečno — na zahtjev šalje se ogledni primjerak. Pretplata iznosi na četvrt godine Din 30·—, na pol godine Din 60·—, a na cijelu godinu Din 120·—.

Dopisivanje.

Na raznovrsne upite najpripravnije ćemo odgovarati i to ili pod rubrikom »Listonoša« ili pismeno, ako se pošalje marka za odgovor.

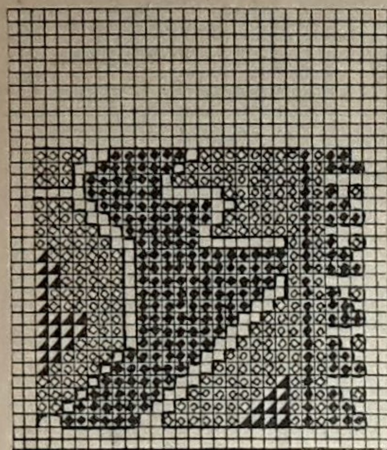
Nacrti.

obični i probodeni, zatim predlošci, dobiju se po cijeni naznačenoj u listu. Tko uz pismenu narudžbu pripošalje poštanskom doznačnicom ili čekovnom uplatnicom i novac, moli se, da i odgovarajuću poštarinu priposlati izvoli.

Nacrti dobiju se i precrtani na tkaninu sa priborom. U Zagrebu mogu se dobiti na telefonsku narudžbu sa dostavom u kuću.

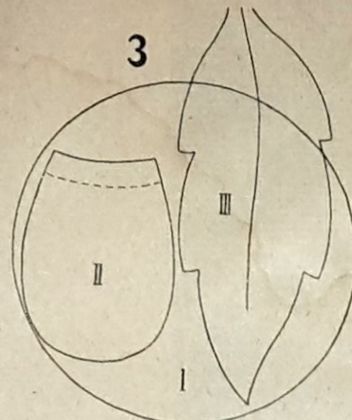
Pribor za ručni rad.

Za predmete, koji izlaze u našem listu, dobiva se u svim u tu struku zasjecajućim trgovinama. Na zahtjev javljamo cijenjenim čitateljicama dobavna vrela.

1

Br. 1. Predložak za jastuk na naslovnoj strani, u sredini ukrašen južnosrpskim motivom, šara se zove »ikonova šara«. Veze se: crno ili tamnosmedje svi obrisi okolo, mjesta označena punom kosom četvorinom u vezu se tamnije višnjikovom bojom, a prazne, kose četvorine, svjetlije višnjikovom bojom. Kosi trokuti ispunjeni označuju tamnomodru boju. Ovdje treba paziti. Kad se naime ova šara ponavlja, treba mjesto tamnomodre uzeti zelenu boju, a kod slijedećega ponavljanja opet tamnomodru.

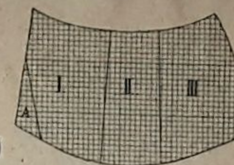

Br. 3. Krojni uzorak za jastučić za igle na strani 4. I — srednji dio, II — latica cvijeta, III — list.

4a

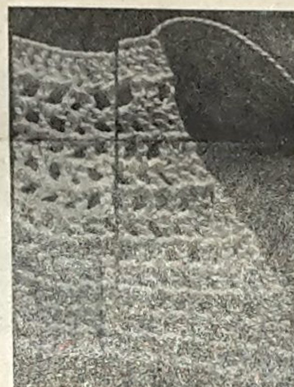

Br. 4a. Izrada rupice za kopčanje steznika na strani 12.

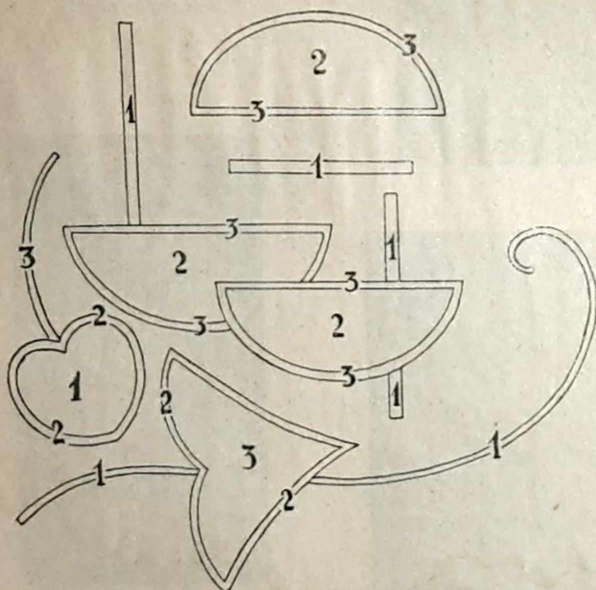

4b

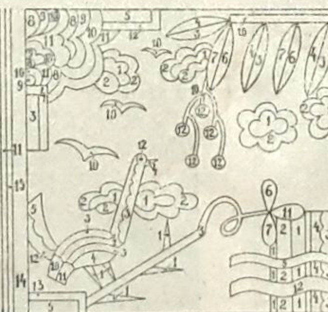
Br. 4b. Krojni uzorak u umanjenom obliku za steznik na strani 12. I — prednji dio, II — prostrani dio, III — stražnji dio, A — gumeni dio. Mrežica je velika 1 cm po četvorini.

4 Br. 4. Način rada za steznik na strani 12.

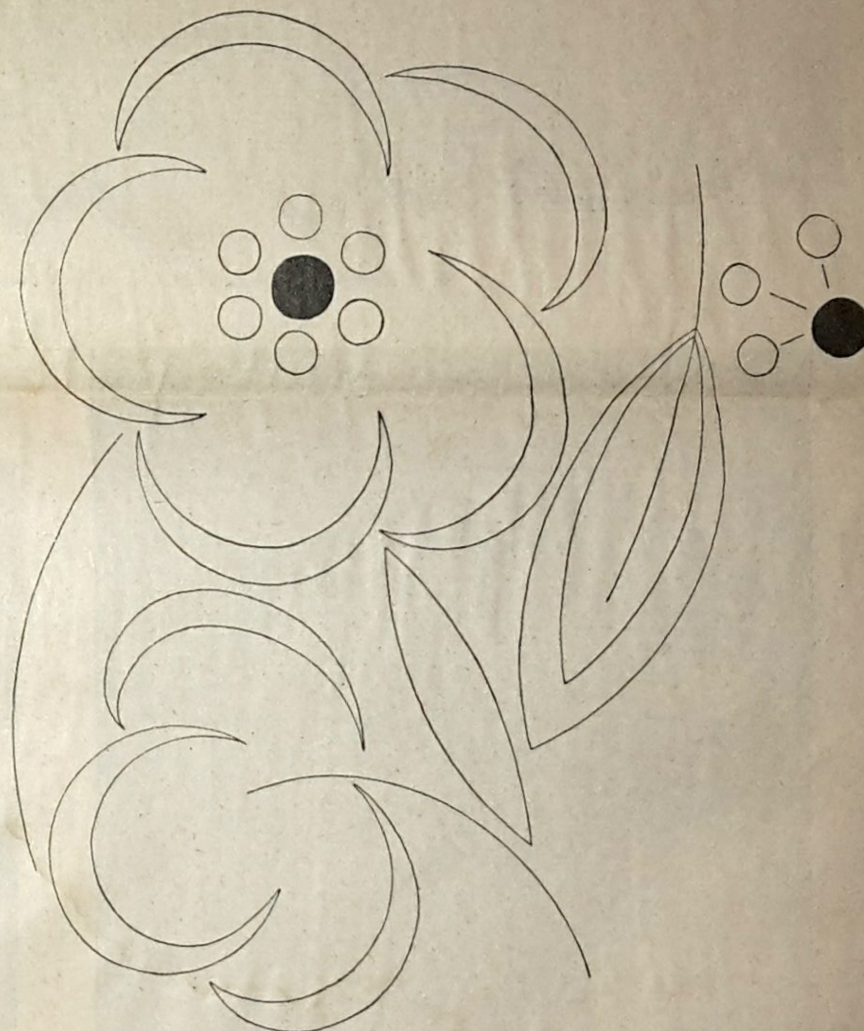
2 Br. 2. Oznaka boja za mali stolnjak na strani 4. Izradjen je na lijepom. Ovi su motivi u naravnoj veličini. — 1 svjetlobrončana boja — 2 svjetlozelena — 3 tamnozelena.

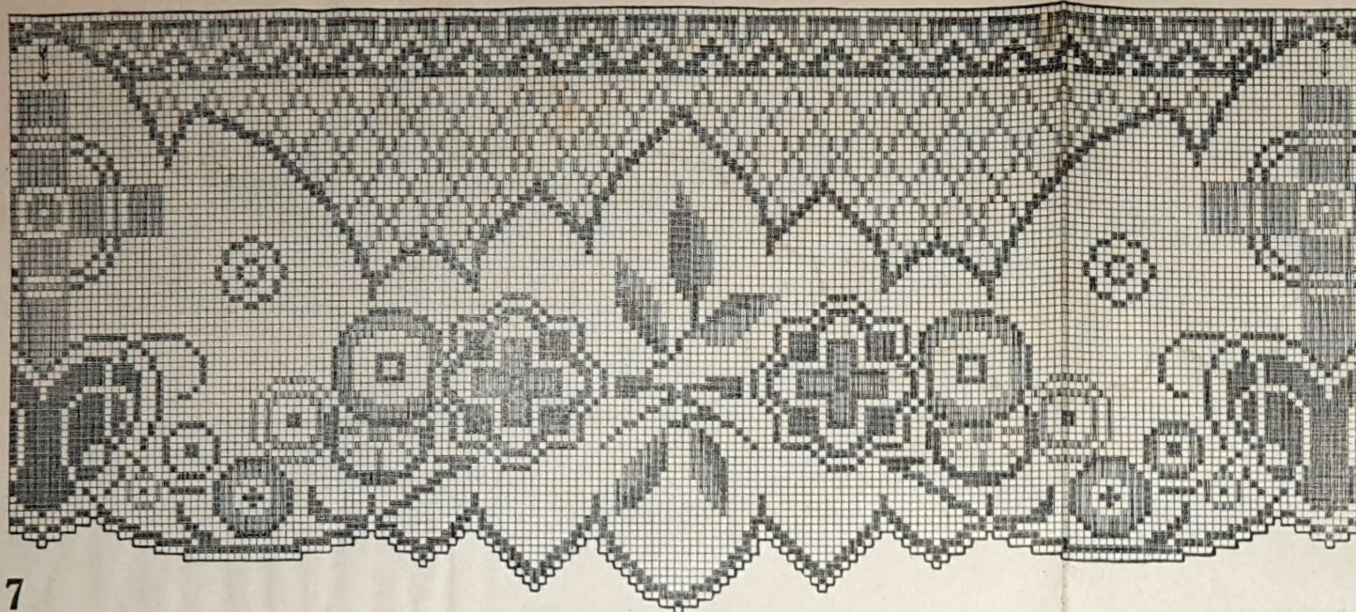
6 Br. 6. Oznaka boja za jastuk na strani 6.

Boje k slici broj 6:

1 najsvjetlije žuta
2 svjetlooker
3 srednjebrončana
4 tamnožuta kao limun
5 narančasta
6 tamnozelena kao maslina
7 srednjezelena
8 najsvjetlije modra
9 svjetlomodra
10 srednjemodra
11 tamnomodra
12 crvena,
13 tamnijecrvena (bordo)
14 tamnoterakota
15 crna.

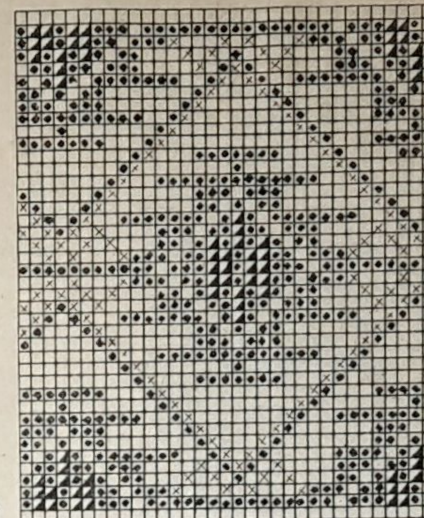

5 Br. 5. Motiv za ukras zastora na strani 5 u naravnoj veličini.

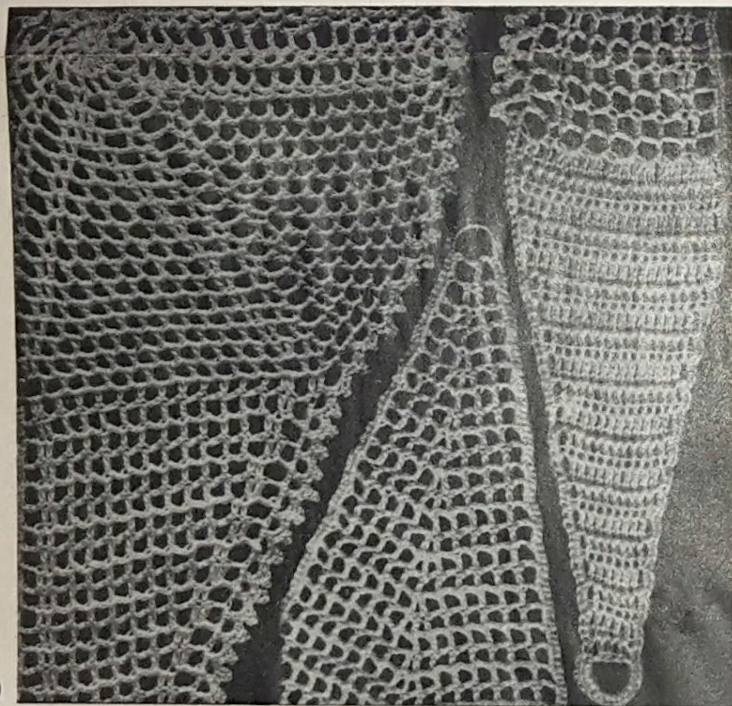
7

Br. 7. Predložak za mreškanu čipku na strani 9. Broji 81 četvorinica.

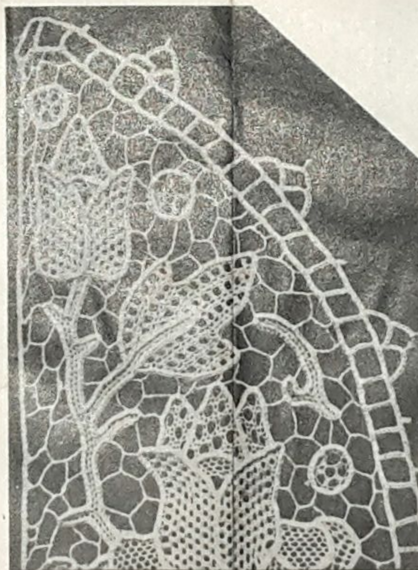
8

Br. 8. Narodni motiv za jastuk dolje u sredini na strani 11 i 12.

9

Br. 9. Način rada za dijelove prslučića na strani 13.

10

Br. 10. Način rada za keranu ogrlicu na strani 15.

11

Br. 11. Način rada za kerano pokrivalceovalnoga oblika na str. 16

13

Br. 13. Način rada za kerano pokrivalce na strani 16.

12

Br. 12. Način rada za kerano pokrivalce na strani 16.